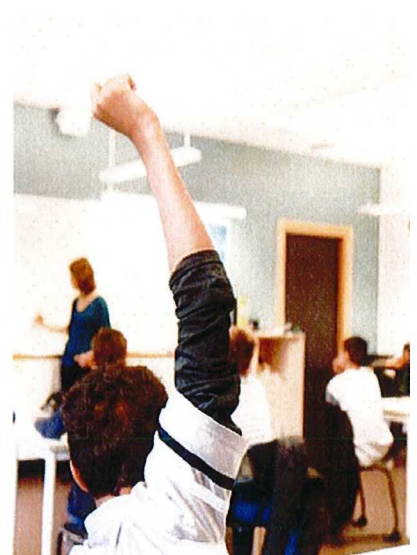

Verksamhetsplan 2019-2021

Budget 2019

Skärgårdskommunen

Österåker

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLL	Sida
KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ÅR 2018-2021	
1. ALLMÄN	1
1.1 Långsiktig ekonomisk planering	
1.2 Mål och resultatstyrning	
1.3 Strategier för verksamhetsutveckling	
2. BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR	11
2.1 Omvärldsfaktorer	
2.2 Skatteintäkter/avgifter	
2.3 Bostadsbyggande	
2.4 Demografiska förändringar	
2.5 Nya regler	
3. KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	23
3.1 Kommunens ekonomiska utveckling	
3.2 Skattesats	
3.3 Skatteintäkter och statsbidrag	
3.4 Prisutveckling	
3.5 Pensionskostnader	
3.6 Pengnivåer	
3.7 Riktade bidrag	
4. VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER OCH RAMAR	29
4.1 Verksamhetsnettokostnader	
4.2 Driftbudget	
4.3 Investeringsbudget	
5. FINANSIELLA KOSTNADER/INTÄKTER	32
6. LIKVIDITET OCH FINANSIERING AV INVESTERINGSBEHOV	
7. AVSTÄMNING MOT FINANSIELLA MÅL	
8. BALANSKRAV	
9. KÄNSLIGHETSANALYS	
10. KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET	35
11. RESULTATBUDGET	
12. FINANSIERINGSBUDGET	
13. BALANSBUDGET	
14. NÄMNDERNAS UPPDRAG OCH BUDGET	
14.1 Kommunfullmäktige	39
14.2 Kultur- och fritidsnämnden	40
14.3 Skolnämnden	41
14.4 Vård- och omsorgsnämnden	45
14.5 Produktionsstyrelsen	48
14.6 Socialnämnden	49
14.7 Byggnadsnämnden	51
14.8 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	53
14.9 Kommunstyrelsen	54

Budgetförord. Budget 2019 med plan för 2020-2021.

Den ekonomiska situationen i Österåker är fortsatt mycket god. Sedan 2010 har kommunen gjort stora överskott tack vare bland annat långsiktigt hållbara prioriteringar, ekonomisk styrning och en hög inflyttning med ökade skatteintäkter som följd. Pensionsskulden är numer fullt ut finansierad. Det är endast ett fåtal kommuner där detta är ett faktum. Fonderade medel i resultatutjämningsreserven - att användas vid en konstaterad, djup lågkonjunktur - uppgår till närmare 180 miljoner kronor. Vi österåkersbor står på en mycket stabil grund, både nu och inför framtiden. Ekonomiskt ansvarstagande skapar trygghet och manöverutrymme.

Förra året ökade invånarantalet med 837 personer. Per den sista augusti 2018 var vi 44 597 österåkersbor d.v.s. 467 fler än sista december 2017. För budget- och planperioden 2019-2021 prognosticeras invånarantalet öka med 900-1100 personer per år. Österåker har en fortsatt relativt låg medellålder på 40 år. Entreprenörsandan och företagandet är mycket högt. Arbetslösheten är bland de lägsta i landet.

Med denna stabila plattform som grund är det med stor stolthet jag presenterar Alliansen i Österåkers budget för 2019 med plan för 2020-21, där verksamheterna tillförs drygt 94 miljoner mer än i föregående års budget, varav drygt 60 miljoner går till skolnämnden (förskola, skola och gymnasium) och 22 miljoner till vård- och omsorgsnämnden.

Alliansen i Österåker tar fortsatt stort ansvar för en god ekonomi och de satsningar som görs är avvägda, långsiktigt hållbara och ansvarsfulla.

För perioden 2019-2021 planeras investeringar på drygt 345 miljoner kronor. Investeringsvolymen kommer att finansieras med egna medel. Tack vare god ekonomisk hushållning behöver ingen upplåning ske under perioden.

Satsningar och investeringar

De satsningar alliansen gör syftar till kvalitetshöjningar inom viktiga verksamhetsområden och är utöver pris-, löne- och volymförändringar.

Närmare två tredjedelar av de totala satsningarna – drygt 60 miljoner kronor – är riktade till förskola, skola och gymnasium. Pengen till förskola, förskoleklass, skola och fritids höjs med mellan 2,0 och 7,2 %, där pengarna till förskoleklass är den som höjs mest.

Skolnämnden får bland annat i uppdrag att följa upp tidigare satsningar och utreda förutsättningarna för fler vuxna i skolan i syfte att avlasta lärare och minska lärares administrativa uppgifter. Behov av ytterligare yrkesinriktade program i gymnasiet utreds. Syftet är att ge ökad valfrihet inom kommunen och ökade möjligheter att gå vidare till annan utbildning, t ex från språkinträdning. Ett skolmiljölyft genomförs för skollokaler och skolgårdar. Skolnämnden får uppdrag att följa upp genomförandet av extra satsning på utökad antal timmar, motsvarande 32 timmar per läsår i åk 6-9 idrott- och hälsa. Skolnämndens bruttoram är för 2019 drygt 1,2 miljarder kronor.

Den uppskattade fortbildningen av barnskötare till förskollärare ges förutsättningar för en ny utbildningsomgång under 2019.

Vård- och omsorgsnämnden får bland annat i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa en kvalitetspeng till utförare som uppnår av kommunens uppsatta kvalitetsmål. En silviacertifiering för demensvårdens undersköterskor genomförs under perioden 2019-21. Vidare ska förutsättningarna för att inrätta ett biståndsbedömt trygghetsboende (tidigare benämnt mellanboende) utredas ur både ekonomi- och verksamhetsperspektiv.

Ett uppdrag ges till Kommunstyrelsen att vidta åtgärder för att ytterligare förbättra företagsklimatet så att Österåkers kommun ska vara en av de 20 bästa företagarkommunerna i landet i Svenskt Näringslivs ranking, senast vid mandatperiodens utgång. Förutsättningarna för att etablera en ny simhall utreds i samråd med Kultur- och fritidsnämnden. Utredningen ska omfatta lokalisering och dess finansiering.

En helhetslösning för Hackstaområdet och sportcentrum tas fram. Armada Fastighet AB får i uppdrag att senast juni 2019 redovisa underhållsplan för idrottshallarnas nödvändiga upprustning i kommunen med hänsyn till dagens behov. Vidare ska förutsättningar för att iordningställa fler omklädningsrum och förråd vid ishallen utredas. Uppdraget redovisas senast september 2019 till Kommunstyrelsen och ska innehålla en plan för genomförande samt dess finansiering.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheter till förlängning av Näsuddens naturreservat utmed Täljövikens strandängar.

Österåkersvatten AB får i uppdrag att planera för hämtning av grovsopor en gång per år. Bolaget får också uppdrag att uppföra en återvinningsstation på Ingmarsö.

Utgifter för investeringar för 2019 budgeteras till 135,8 miljoner kronor. Det är en ökning med 5,1 miljoner jämfört med föregående år.

Den kommunala skattesatsen föreslås för 2019 sänkas med 25 öre till 17:10 per intjänad hundralapp.

Sammanfattning

Budgeten för 2019 med plan för 2020-2021 innehåller en rad kvalitetshöjande satsningar, där framförallt skolan, vården och omsorgen ges värdefulla resurstillskott. Samtidigt ökar också investeringstakten. Detta i kombination med att individens frihet ökas ytterligare genom en skattesänkning. För 2019 fördelas drygt 2,5 miljarder kronor till de olika nämnderna.

Vårt ekonomiska läge i Österåkers kommun är fortsatt mycket gott och verksamheterna levererar hög kvalitet. Vår kommun kan i och med denna budget titulera sig som den kommun där den individuella friheten är störst.

Med dessa ord lämnar jag med stolthet över denna budget för antagande.

Österåker 2018-10-19

Michaela Fletcher (M)

Kommunstyrelsens ordförande

oh p r

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ÅR 2019-2021

1. Allmän

1.1 Långsiktig ekonomisk planering

Enligt kommunens planering- och styrprocess, fastställd av kommunfullmäktige 2010-11-08 § 138, ingår att ta fram en tioårsprognos för varje mandatperiod. Syftet är att skapa ett underlag, som beskriver den långsiktiga ekonomiska utvecklingen i kommunen.

Planerings – och styrprocess i Österåkers kommun

Långsiktig ekonomisk planering för åren 2016-2026 har upprättats och informerats i Kommunfullmäktige (KF § 4:5 2016 05 23). Prognosen bygger på kommunens totala intäkter och kostnader med hänsyn till befolkningsutveckling, bostadsbyggande samt omvärldsfaktorer. Den långsiktiga strategiska planeringen ligger till grund för ett politiskt ställningstagande inför budget- och verksamhetsplan, i detta fall åren 2019-2021.

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna förverkliga den politiska visionen. Det innebär att vi bygger upp en god ekonomisk hushållning för att kunna möta oförutsedda konjunktursvängningar eller demografiska förändringar.

Enligt kommunallagen ska det i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och bokslutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål som Kommunfullmäktige har beslutat om.

I enlighet med kriterierna för god ekonomisk hushållning har kommunen infört en ny modell för målstyrning.

Kommunstyrelsen har gett uppdrag att vision 2040 ska presenteras tillsammans med budget 2018 och plan 2019-2020 (KS § 6:13, 2016-04-27). Processen har försenats och ska redovisas tillsammans med "Direktiv och anvisningar för budget 2019 och plan 2020-21". Hänsyn ska tas till både medborgarnas och medarbetarnas delaktighet. (KF § 8:4, 2017-11-20)

mkh

Visionen ska genomsyra allt som görs i kommunen och varje beslut som fattas. Visionen tydliggörs genom Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer tillsammans med modellen för "Mål och resultatstyrning".

Visionen ska därmed bli ledande för budgetarbetet. För närvarande pågår ett arbete med kommunens vision för 2040 och kommer att redovisa tillsammans "Direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-22

Ledorden trygghet, valfrihet för en hållbar tillväxt samt en attraktiv skärgårdskommun som ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet, har varit tongivande i arbetet med översiktsplanen. Dessa ledord ska utgöra inspiration inför arbetet med kommunens nya Vision 2040.

Respektive nämnd och styrelse får i uppdrag att kommunicera Visionen 2040 till både medborgare och medarbetare genom fortsatt arbete med "Mål och resultatstyrning" samt projektet "Årets kvalitetskommun".

Inriktningsmål för Österåkers kommun har utvecklats och kompletterats med flera indikatorer enligt nedan:

- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service.
- Ekonomi i balans
- Österåker skall vara bästa skolkommun i länet
- Österåker skall erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade
- Österåker skall ha en trygg miljö
- Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö o natur att samverka.
- Stark och balanserad tillväxt

Indikatorer för ovanstående inriktningsmål enligt nedan:

- Nöjdhetsindex (NKI) i SKL:s Löpande insikt
- Helhetsintryck av telefonkontakt med kommunen, KKIK
- Svarstid på mail till kommunen, KKIK
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och ekonomi i balans.
- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt föräldrarnas nöjdhet inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende samt brukarenkäter inom funktionshinder
- Trygghetsfrågor i brukarundersökning och trygghetsindex för unga
- Miljöranking enligt Aktuell hållbarhets ranking
- Antal bostäder och arbetsplatser

Respektive nämnd har fått i uppdrag att ta fram resultatmål och resultatindikatorer och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer. Nämndernas resultatmål inklusive resultatindikatorer framgår av bilaga 23.

För att mäta utfallet avseende det första inriktningsmålet enligt ovan, använder vi oss av den årliga servicemätningen som bedömer servicegraden avseende invånarnas kontakt via telefon och mail med kommunen. Det är en undersökning som görs inom ramen för Kommunens kvalitet i korthet, KKTK. Det ger oss också en möjlighet till en jämförelse med andra kommuner samt att mätningen går att bryta ner på nämndnivå.

Kommunfullmäktige har antagit lokala miljömål och beslutat om hur miljömålsarbetet ska bedrivas (KF § 7:15/2016). Enligt beslutet i Kommunfullmäktige ska Österåkers miljömål vara integrerade i kommunens verksamhetsplaner och budget i nämnder och styrelser, där relevanta miljömål ska väljas utifrån var verksamheten beräknas ha störst miljöpåverkan samt bedöms kunna bidra med störst nytta. De 22 miljömålen är beaktade i nämndernas förslag till verksamhetsplaner 2019. En del av nämndernas resultatmål kopplar till flera lokala mål och andra kopplar tydligt till ett av de lokala målen. I målbilagorna finns respektive nämnds miljömål och indikatorer redovisade.

Majoriteten av nämnderna har tagit inspiration från miljömålsdokumentet och sedan formulerat egna mål samt resultatindikatorer utifrån detta. Nämnderna har en utmaning i att utveckla sina målformuleringar så att det ska finnas en koppling mellan resultatmål och resultatindikatorer. Flera mål tenderar att beskriva åtgärder snarare än önskad effekt. Kompetenshöjande satsningar inom detta område (målstyrning) behöver prioriteras framåt för att ge verksamheterna de bästa förutsättningarna att lyckas med sitt målarbete. Detta bedöms kunna genomföras med hänsyn taget till avsatta medel för miljöarbetet.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv innebär att kommunens medborgare får ut så mycket som möjligt för sina skattemedel och utifrån ett finansiellt perspektiv innebär det att morgondagens kommunmedlemmar kan försäkras samma servicenivå som dagens invånare utan att skattenivån höjs. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan. De övergripande finansiella målen har inför budget 2019 och plan 2020-21 utvecklats enligt nedan:

- Budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna enligt kommunallagen.
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2019-2022. För år 2019 är den 17,10.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 % i snitt under mandatperioden.

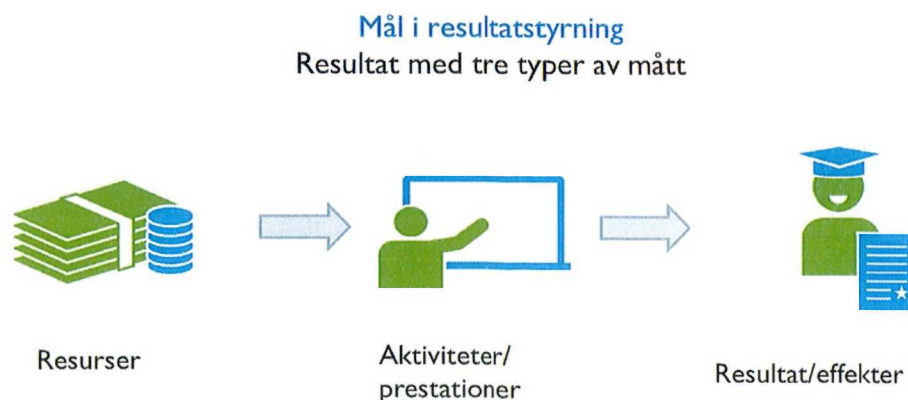
- Högst 50 % av pensionskostnader inkl. löneskatt avseende före 1998 som betalas ut årligen, kan finansieras av tidigare reserverade medel i eget kapital.
- Minst 50 % av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 % via realisationsvinster/ exploateringsintäkter och egna medel.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för resultatutjämnings-reserv i balansräkning under posten eget kapital.

Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft starka resultat under de senaste åren. Totalt har cirka 699 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar cirka 99 % av pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten har förbättrats och uppgått till ca 63 % exkl. pensionsskuld före 1998 (inkl. ansvarsförbindelse drygt 28 %) vid bokslutet 2017. För övrigt har Österåkers kommun reserverat medel på drygt 180 Mkr inom RUR (resultatutjämningsreserv) för att använda i dåliga tider.

Österåker är en tillväxtkommun och dess invånare ökar med ungefär 800-1000 personer per år. Kommunens demografiska förändringar visar att andelen äldre kommer att öka både på kort och lång sikt. Detta innebär att kostnader för äldreomsorg och utbetalning av pensionskostnader ökar kraftigt. En trygg och god kommunal verksamhet är en utmaning för Österåker. Det krävs en effektivisering genom förändringsarbete t.ex. digitalisering och förnyelse av arbetsformerna och organisationen för att inrymma kostnaderna inom de framtida skatteintäkterna. Förändringsarbetet ska omfatta både administration och kärnverksamhet.

1.2 Mål- och resultatstyrning

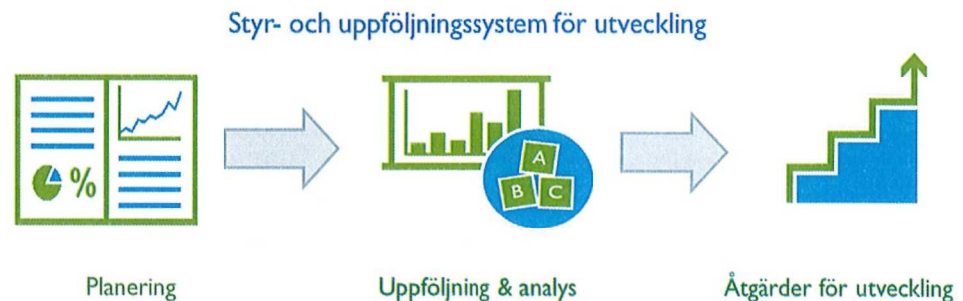
Kommunen har under de senaste åren beaktat ”God ekonomisk hushållning” ur både finans- och verksamhetsperspektiv. Budget- och kvalitetsenheten ska verka för att ytterligare förstärka sambandet mellan resurs och resultat via mål- och resultatstyrning.

gh bn

Resultatstyrning syftar till att förflytta fokus på perspektivet i målstyrningen från resurser och aktiviteter till vilka resultat/effekter som uppnås i verksamheternas service till brukaren. Detta innebär att resultatet följs upp ur brukar/medborgarperspektiv. Styr- och uppföljningssystemet utvecklas genom att fokusera på hur man använder resurser och hur man kan utveckla verksamheten via uppföljning och analys.

Kvalitet och effektivitet ska utvecklas via uppföljning och analys. Högsta möjliga kvalitet i välfärdstjänster till lägsta möjliga kostnad. Idag finns stora skillnader för både kvalitet och pris mellan och inom kommuner som inte är avsiktliga eller har en naturlig förklaring.

Kommunfullmäktige har fastställt en modell för kvalitetsutveckling i form av mål- och resultatstyrning. Modellen beskriver hur mål- och resultatstyrningen ska fungera i kommunen. Modellen ska utgöra styrmodell för nämnder och styrelser avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Modellen ska kommuniceras och förankras för att kunna tillämpas i nämndernas mål och resultatstyrning i enlighet med direktiv och anvisningar för budget 2019 och plan 2020-2021.

an p h

Kommunens välfärdstjänster levereras av både kommunens egen produktion och andra företag/utförare. Utförarna ges samma ekonomiska förutsättningar och konkurrerar på en gemensam marknad med kvalitet. Resultat ska mätas och analyseras hos alla utförare för att ge förutsättningar för en ständig utveckling.

Kvalitet och effektivitet handlar om att utifrån medborgares och brukares perspektiv genom förnyelse utveckla kvaliteten på välfärdstjänsterna till lägsta möjliga kostnad. Samverkan/samarbeten, processkartläggningar, digitalisering är exempel som har blivit vanligare att använda för att effektivisera verksamheter.

Delar av kommunens verksamheter har sedan några år använt Stratsys som stöd för sin verksamhetsstyrning. Vid framtagningen av kommunens modell för mål- och resultatstyrning beslutades att utveckla Stratsys så att systemet kan fungera som ett förvaltningsövergripande digitalt stödsystem för verksamhetsplanering och uppföljning. Systemet ska användas för verksamhetsplanering, aktivitetsplanering, uppföljning och analys.

Systemet ska underlätta och effektivisera hela processen för malarbetet så att administrationen reduceras och parallella undersökningar elimineras. Samtidigt ska förtroendevalda både på facknämnds nivå och på Kommunfullmäktigenivå få en helhetsbild på ett smidigt sätt. Systemet bedöms vara fullt implementerat år 2019.

Både policy och riktlinjer för internkontroll har uppdaterats och beslutats av Kommunfullmäktige. Nämndernas internkontrollplaner ska utvecklas så att genomförande av malarbete och måluppfyllelse, säkerställs. Detta ska uppdateras tillsammans med budget 2020.

Kommunfullmäktige har beslutat om lokala miljömål utifrån de nationella miljömålen och lokala förutsättningar (KI:§7:15). Miljöarbetet ska beskrivas utifrån KI:s inriktningsmål och ska ingå i nämndernas verksamhetsplaner. Begreppet hållbarhet omfattar ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. I beslutet framgår att miljömålen ska integreras i nämndernas verksamhetsplaner, budget och uppföljning. Inför budget 2019 ska respektive nämnd redovisa på vilket sätt de kan bidra till inriktningsmålet utifrån prioriteringarna i de lokala miljömålen. Som stöd finns Handbok för det interna miljömålsarbetet.

Mot bakgrund av de goda förutsättningar som kommunen har, arbetar vi vidare för att bli årets kvalitetskommun år 2021. Det finns idag ett verktyg, "Kommunkompassen", som SKL använder för sin utvärdering och analys av kommunernas styrning. Bedömningen görs mot bakgrund av teorier med betoning på mål- och resultatstyrning, decentralisering och medborgar- respektive brukarorientering. Bedömningarna görs med utgångspunkt från åtta huvudområden:

- Offentlig och demokrati
- Tillgänglighet och bemötande
- Politisk styrning och kontroll

- Ledarskap, ansvar och delegation
- Resultat och effektivitet
- Kommunen som arbetsgivare
- Ständiga förbättringar
- Kommunen som samhällsbyggare

För att nå målet att bli Sveriges kvalitetskommun 2021 startade vi under varen 2018 ett internt utvecklingsarbete utifrån de ovanstående huvudområdena. Arbetet organiseras i projektform och leds av en strategisk ledningsgrupp bestående av verksamhetsledning och politisk ledning.

Under varen 2019 genomför SKI en kommunkompassgranskning som kommer att utgöra ett underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet. Under hösten 2020 gör kommunen en officiell ansökan om att delta i nomineringsprocessen inför 2021 års utmärkelse

Målbilagor

Nämnderna har i sina förslag till budget 2019, plan 2020-21, presenterat de resultatmål och resultatindikatorer som man tagit fram för att bidra till att uppfylla kommunens inriktningsmål. Nämndernas maldokument har utvecklats sedan tidigare år och många mål och indikatorer har uppdaterats och förändrats. Kopplingen mellan resultatmål och indikatorer blir allt bättre och nämnderna formulerar mål och indikatorer som de har inflytande på. Dock finns fortfarande en del indikatorer som har en tendens att mäta aktiviteter och prestationer snarare än resultat och effekt. En sammanställning av nämndernas resultatmål och indikatorer i förhållande till KI:s inriktningsmål, redovisas i bilaga 23.

Resultatindikatorerna för service och bemötande är utvecklade så att de ska ge en bild av vad de kommunmedborgare/brukare som faktiskt är i kontakt med nämnd och förvaltning tycker om den service och bemötande man möts av. Det skapar ett relevant resultat som nämnd och förvaltningen kan förhålla sig till och agera utifrån.

För inriktningsmålet avseende bästa skolkommun och högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning, är kundvals-nämnderna särskilt berörda. De kommer även att redovisa resultatet avseende Kommunfullmäktiges indikatorer för dessa inriktningsmål. Övriga nämnder kompletterar arbetet utifrån de möjligheter man har för att påverka måluppfyllelsen.

Övergripande ansvar för trygghetsmålet får anses ligga på Kommunstyrelsen där Trygg i Österåker och säkerhetsfrågorna ligger. De ungas trygghet hämtas i första hand från Skolnämndens och Kultur- och fritidsnämndens redovisningar.

Inriktningsmålet om ett långsiktigt hållbart samhälle utgör utgångspunkt för det arbete som leddes fram till kommunens miljömålsdokument. Huvudansvaret för uppföljning av detta mål ligger på Kommunstyrelsen. De övriga nämnderna har utvecklat sina miljömål jämfört med tidigare och kan inom ramen för sitt uppdrag bidra till ett aktivt miljöarbete.

Program för uppföljning och insyn av verksamhet

I enlighet med kommunens Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Österåkers kommun ska alla utförares resultat mätas och analyseras för att ge förutsättningar för en ständig utveckling. Det aligger kommunen att minst en gång per mandatperiod upprätta ett program för uppföljning och insyn av de utförare som på kommunens uppdrag, utför en kommunal angelägenhet enligt 3 kap. 16§ i Kommunallagen. Lagstiftningens mål är att

- Förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- Öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet
- Stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas

Ett program för uppföljning och insyn har hanterats av Kommunfullmäktige § 4:19 (2015-06-15). Där anges att uppföljningen ska omfatta samtliga utförare vilket innebär att den kommunala egenregiverksamheten även omfattas av programmet. Respektive nämnd ska redovisa resultatet och analysen av uppföljningen i delarsbokslut och verksamhetsberättelse samt göra det tillgänglig för kommunmedborgarna. Det sistnämnda är ett utvecklingsområde för nämnderna.

Internkontrollplan

Respektive nämnd ansvarar enligt Kommunallagen för att internkontrollplaner upprättas samt att en organisation för dess genomförande finns. I enlighet med budgetdirektiven inför arbetet med budget 2019, plan 2020-2021, ska fokusområde för internkontrollen vara ” resultatmal och indikatorer”.

Respektive nämnd har identifierat kontrollmoment och utifrån det upprättat en internkontrollplan. Nämndernas internkontrollplaner innehåller kontrollmoment i enlighet med direktiven genom att de innehåller centrala kontrollmoment för vilka budget- och kvalitetsenheten har ett uppföljningsansvar. De flesta nämnderna kompletterar även med kontrollmoment som tar sin utgångspunkt från de processer som man anser viktiga för sin nämnd.

1.3 Strategier för verksamhetsutveckling

Tre strategier för verksamhetsutveckling med syfte att frigöra resurser är att

- ta vara på digitaliseringens möjligheter
- utveckla samverkan av funktioner inom och över kommungränsen
- stödja hållbarhet med förebyggande insatser och samarbete med civilsamhället.

Inom hela välfärdsområdet pagar det omfattande förändringar till följd av utveckling och implementering av ny teknik. Digitalisering ger en möjlighet att möta en stark befolkningsutveckling och samtidigt sänka kostnadsnivån och höja kvaliteten i välfärdstjänsterna.

oh f h

Digitalisering & Artificiell intelligens (AI)

Inför budget 2018 poängterades behovet av förnyelse med stöd av digitalisering inom kommunens verksamhetsområden. Digitaliseringen har de senaste åren varit snabb och har haft stor betydelse för samhällsutvecklingen. Ny teknik, digitalisering och tillgång till internet är några nycklar för att hitta effektivare arbetssätt och smartare tjänster inom välfärden.

Sverige har fått en myndighet för digitalisering för att växla upp digitaliseringsarbetet inom offentlig sektor. Digitaliseringen kommer att kunna ge oss bättre förutsättningar att utveckla välfärden och att möta framtidens utmaningar som kostnadsökningar, rekryteringsbehov och kvalitetskrav. Det handlar om att utveckla verksamheterna och att möta medborgarnas krav och förväntningar.

Det är hög tid för kommunen att utnyttja det förändringstryck som digitaliseringen ger och dra full nytta av möjligheterna för att klara välfärdens framtida finansiering och leva upp till medborgarnas förväntningar. Därför ska den IT-strategi som Kommunfullmäktige beslutade om 2010 uppdateras och respektive nämnd ska ta fram en digitaliseringsplan.

Kommunens vision ”Trygghet och valfrihet för en hållbar tillväxt” ska beaktas när IT-strategin uppdateras och nämndernas digitaliseringsplan tas fram.

Enligt direktiv och anvisningar för budget 2019 och plan 2020-21 ska respektive nämnd ta fram en digitaliseringsplan.

Det finns i dag en lång rad exempel på arbeten inom alla välfärdens områden som e-tjänster inom socialtjänsten för att öka servicen genom minskade handläggningstider och effektivare administration. Andra goda exempel är digitala lösningar för att göra äldreboenden tryggare och effektivare. SKI har lyft exempel på hur tekniken, när den fungerar och används på rätt sätt, kan stärka elevernas lärande och vara till stor hjälp i undervisningen och även underlätta bristen på lärare.

Det finns i det offentliga Sverige en stor tilltro till att artificiell intelligens (AI) kan tillföra nytta i relation till bättre och effektivare service och kvalitet för medborgare. För att organisationer ska utveckla AI-stöd i sin verksamhet visar undersökningar på att det krävs direktiv från ledningen.

AI kan bidra med något utöver att bara mäta information, till exempel kombinera information från flera ställen. Automatisering av moment som tidigare gjorts av människor exempelvis administrativa uppgifter som att hitta avvikelser i ett lönesystem. Då kan personalen i stället fokusera på att analysera vad avvikelserna beror på. I handlägggarrobotar har kommit in inom socialtjänsten. I vissa fall fattar de även beslut.

oh p h

Sammanfattningsvis bör digitalisering, förebyggande åtgärder och samverkan uppmärksammas framöver.

Digitalisering

- Varje nämnd/förvaltning ska ta fram digitaliseringsplan
- Ett genomgående tema för planperioden är automatisering genom att rationalisera handläggning, så som automatisk informationsinsamling och att minska arbetsbördan för handläggare. Processer som idag är delvis digitala ska vidareutvecklas.
- Digitalisering av större arbetsprocesser som exempelvis digital tidsrapportering i förskola och hemtjänst införs/utvecklas.
- Nytt fokus på en väl fungerade IT- arbetsplats (AI) ger resultat på längre sikt, så som bättre möjligheter att arbeta på distans, lättare att få stöd och hjälp, och generella insatser för kompetenshöjning hos alla medarbetare.

Förebyggande arbete:

- Brottsförebyggande
- Samla resurser för social och ekologisk hållbarhet på kommunstyrelsens kontor för arbete med exempelvis folkhälsoarbete, måltidstrategi samt att förbygga användandet av alkohol, narkotika, droger och tobak.
- Underlätta ungdomars och nyanländas väg in på arbetsmarknaden, ex, genom praktik
- God ordning gällande kommunens ärendehantering och informationshantering förenklar framtagande av efterfrågad information
- Upprätthålla en god och sund arbetsmiljö för att minska sjukskrivningar och uppsägningar.
- Marknadsföra kommunen/kommunsektorn som arbetsgivare för att locka fler att vilja arbeta inom kommunen.

Samverkan:

- Gemensamma upphandlingar inom olika områden
- Utredda gemensam förvaltning av lönesystem och ekonomisystem med andra kommuner och gemensam löneadministration och redovisningsfunktion
- Utökad samverkan med Armada inom olika områden och funktioner
- Bättre nyttjande av kommunens lokaler

oh p n

2. Budgetförutsättningar inför 2019-2021

2.1 Omvärldsfaktorer

En grundläggande förutsättning för planeringen de kommande åren är att se kommunen i ett omvärldsperspektiv. För kommuner liksom företag spelar omvärlden i ett internationellt, nationellt och regionalt perspektiv en allt större roll. Den ekonomiska situationen i världen, Europa och Sverige påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar på både kort och lång sikt.

Aterhämtningen i världsekonomin, som länge varit ojämn och svag, har under det senaste året breddats och blivit allt starkare. Alla de stora ekonomierna växer i god takt. Tillväxten har ökat särskilt mycket i euroområdet, som utgör Sveriges viktigaste exportmarknad. En stark avslutning på 2017 talar för att tillväxten i omvärlden blir hög även 2018. Vidare väntas sammansättningen av tillväxten i omvärlden bli mer gynnsam för svensk export än vad den har varit de senaste åren. I de avancerade ekonomierna väntas tillväxten mattas av 2019, i takt med att resursutnyttjandet i många länder går mot ett balanserat läge då penningpolitiken gradvis normaliseras enligt Finansdepartementets bedömning.

Sveriges ekonomiska utveckling är i hög grad beroende av den globala utvecklingen. Frihandel och deltagande i EU:s inre marknad (IES), dit drygt 70 procent av den svenska exporten går, är viktiga förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen i Sverige.

Den sammanvägda BNP-tillväxten i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel bedöms bli knappt 2,5 procent 2018 och därefter mattas av något.

Svensk ekonomi har utvecklats starkt de senaste åren. Sedan 2014 har Sverige haft en högre tillväxt än de flesta andra jämförbara länder. Tillväxten bedöms bli hög även 2018. Enligt Finansdepartementets bedömning kan BNP-tillväxten i Sverige utvecklas starkare än väntat. BNP kan öka med 2,6 procent år 2018 resp. 2,2 procent år 2019 enligt vårpropositionen för år 2018.

Regeringens BNP-prognos ligger högre än SKI:s bedömningar för 2020-2021. Förklaringen är framförallt att regeringens beräkningar baseras på en mer långvarig högkonjunktur, med större ökning av arbetade timmar. Framåtblickande indikatorer tyder enligt regeringen på en fortsatt god efterfrågan på arbetskraft. Den höga aktivitetsnivån i svensk ekonomi bedöms medföra att arbetslösheten minskar till 6,2 procent under 2018 och 2019.

Enligt SKI:s bedömning är svensk ekonomi inne i en högkonjunktur och BNP beräknas växa med ungefär 2,5 procent i år. Inhemsk efterfrågan förväntas försvagas under 2019, men samtidigt blir utvecklingen i omvärlden något bättre vilket gynnar svensk export.

SKL:s beräkningar bygger på att den långa konjunkturuppgången i svensk ekonomi bryts 2019 och att högkonjunkturen övergår till ett läge med konjunktur i balans i slutet av 2020.

I högkonjunkturen förväntas nå sin topp under 2019. I och med att antalet arbetade timmar inte beräknas öka alls nästa år sker det en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och det kraftigt växande behovet av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig. Sammantaget innebär det att vi räknar med att BNP växer med 2,5 procent i år, 2,1 procent 2019 och 1,4 procent 2020.

KPII¹ (Konsumentprisindex med fast ränta) som 2017 ökade med 2,0 procent väntas bli något högre i år och nästa år. För att 2020 komma något över 2 procent. Riksbanken antas att höja styrräntan i december i år och flera höjningar under 2019.

Utvecklingen av samhällsekonomin påverkar kommunernas och landstingens ekonomiska förutsättningar och verksamhet. Kommunsektorn är i mycket stor utsträckning beroende av skatteunderlagsutvecklingen i så väl den egna kommunen som i riket. En positiv utveckling av hela samhällsekonomin är viktig då den dominerande inkomstkällan utgörs av skatteintäkterna.

Kommunernas kostnader för demografin blir högre eftersom antalet barn och äldre ökar. Samtidigt ökar inte antalet personer i yrkesverksam ålder, 20-64 år, lika mycket. Ett stort behov av investeringar kommer att påverka kostnaderna för kommunerna de närmaste åren. En annan faktor som kan avgöra hur kommunernas kostnader utvecklas de närmaste åren är hur väl sektorn lyckas med integrationen. Det är kommunernas uppgift att effektivisera verksamheterna genom förnyelse (exempelvis digitalisering, processkartläggning och samverkan).

Österåkers kommun ska vara en valfrihetskommun präglad av mångfald av utförare. Kommunens välfärdstjänster levereras av både andra företag/utförare och kommunens egen produktion. Detta gäller såväl inom förskolor och skola som inom vård och omsorg samt stödtjänster som städ, transport m.m. Andelen av verksamheten i egen regi har utvecklats i olika verksamhetsområden enligt nedan:

Verksamhet	2006	2017
Förskola	75%	61%
Grundskola (1-9)	83%	67%
Gymnasieskola	42%	27%
Hemtjänst	88%	9%
Äldreboende	85%	14%
LSS-boende	98%	72%
Fritidsgårdar	100%	100%

gh

All kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Både ”Regelverk och tillämpningsföreskrifter för utmanarrätt” och ”Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet” har beslutats av Kommunfullmäktige (KF § 5:9/2013)

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer. Uppdraget från Kommunfullmäktige kan ses som en del av ambitionen att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Gemensamt för samtliga aktörer och leverantörer av välfärdstjänster är uppdraget att ha medborgarnas bästa i fokus. Detta ska säkerställas via program för uppföljning och insyn.

2.2 Skatteintäkter och statsbidrag

Kommunernas skatteintäkter är direkt beroende av hur de beskattningsbara förvärvsinkomsterna, det vill säga i huvudsak lönesumma och transfereringsinkomster, utvecklas. Enligt skatteverkets underlag för inkomstår 2017 ökade skatteunderlaget i riket med 4,4 % och i Österåker med 5,4 %. Regeringen har bedömt att skatteunderlaget för åren 2017 och 2018 kommer att uppgå till en ökningstakt med 4,8 respektive 3,4 procent. Regeringens aktuella bedömning av uppräkningsfaktorerna är 4,5 % för år 2017 och 3,6 % år 2018 samt 3,9 % för år 2019. För närvarande är Regeringens budgetproposition inte känd. I Regeringens budgetproposition kommer att redovisa aktuella uppräkningsfaktorer för skatteunderlag. Dessa uppräkningsfaktorer styr de preliminära förskottsbetalningarna av skatteintäkter för år 2019. En förändring av uppräkningsfaktorn med en procentenhet för Österåker innebär att skatteintäkterna förändras med ca 19 Mkr.

2.3 Bostadsbyggande

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF5 2050) uttrycker stockholmsregionens samlade vilja och pekar bland annat ut riktningen för kommuners långsiktiga planering. RUF5 2050, antogs av landstingsfullmäktige i juni 2018 och planen vinner laga kraft under hösten om inga överklaganden sker. Enligt prognosen kommer antalet invånare i länet att öka med drygt 1,1 miljoner till cirka 3,4 miljoner år 2050. Detta innebär en ökning på nästan 50 %. Bostadsbeståndet beräknas öka från 1 000 000 bostäder i länet till cirka 1 600 000 bostäder 2050.

Våren 2018 antog Kommunfullmäktige en ny översiktsplans för Österåkers kommun. Upprättandet av den nya planen är en del i arbetet med att bedriva en långsiktigt strategisk planering av mark- och vattenanvändning i kommun. Planeringen ska bidra till en hållbar utveckling i kommunen samt främja en ändamålsenlig planering utifrån kommunens vision. I översiktsplanen presenteras inriktningen för hur Österåker ska utvecklas på lång sikt fram till 2040 och med en utblick fram till 2060. Österåker lockar allt fler invånare med sin närhet till natur, kultur, kust och skärgård samt möjligheter till rekreation på ett hållbart sätt.

OH dm

Bebyggelse för boende och näringsliv ska utvecklas för att möta efterfrågan från en ökande befolkning.

Åkersberga ska enligt planen utvecklas till en modern stad med småstadskaraktär. Till 2040 utvecklas levande stadsmiljöer med ett rikt utbud av arbetsplatser, handel, service, kultur och fritid, liksom tillgängliga naturområden och parker.

Arbetet med att ta fram ett tillägg till översiktsplanen med fördjupning kring utvecklingen av kust och skärgård är under uppstart. Hållbara transporter, såväl på land som till havs, är en annan viktig byggsten i arbetet för framtidens Österåker. En ny transportstrategi för Österåker, "Framtidens transporter 2040 – för en enklare vardag", har också tagits av Kommunfullmäktige under 2018.

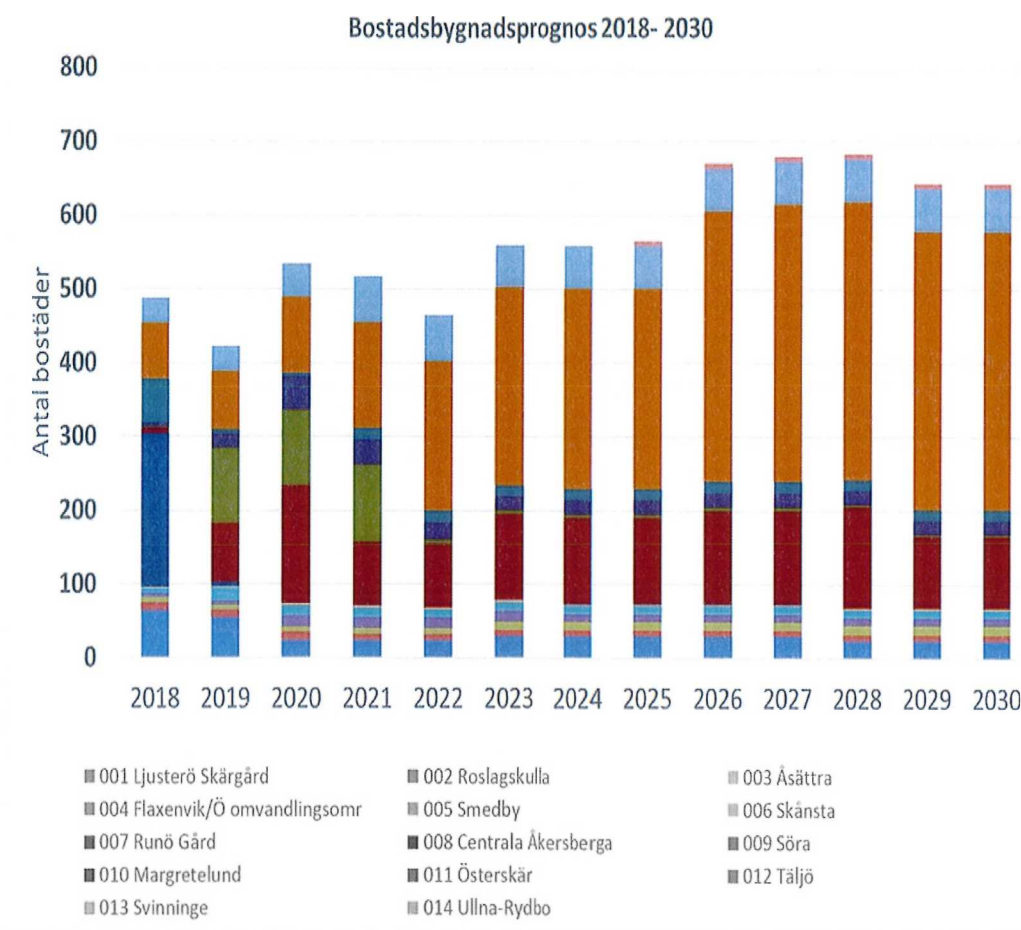
Befolkningsutvecklingen är bl.a. beroende av byggandet av nya bostäder. Kommunen är också beroende av byggföretagens vilja och ekonomiska förutsättningar samt den efterfrågan som finns att flytta till Österåker.

Österåker ingår, tillsammans med Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Huddinge, Vallentuna, Täby och Solna, i Sverigeförhandlingen för förbättrad kollektivtrafik och ökad tillgänglighet i Stockholmsregionen. För kommunens del innebär det ökad tillgänglighet till och från kommunen när Roslagsbanan förlängs till Stockholm City via Odenplan. Österåkers kommun åtar sig att bygga 7000 bostäder fram till 2035 i kollektivtrafiknära lägen i Åkersberga och längs Roslagsbanan. Arbetet med Roslagsbanans förlängning startar senast 2026 och kan öppnas för trafik 2038. Österåkers del av finansiering beräknas till 553 miljoner kronor.

Kommunen har för avsikt att hantera bidrag till utbyggnaden av Roslagsbanan till T-centralen via Odenplan inom ramen för exploateringsredovisningen. Av regeringens proposition 2016/17:45, Värdeåterföring vid satsningar på transportinfrastruktur, framgår att kommunerna inom ramen för exploateringsavtal får förhandla om medfinansieringsersättning. Ersättningen ska användas för att finansiera den infrastruktur som ger värdeökningen på marken som exploateringsavtalet avser. (Detta stämmer överens med Kommunfullmäktiges beslut (KF § 5:8, 2017-06-19). Alternativ lösning kan bli aktuellt med hänsyn till revisorernas synpunkter inför delårsbokslutet 2018. I så fall kan ett nytt beslut om finansiering föreslas senare under året till Kommunfullmäktige.

Da det av propositionen framgår en tydlig koppling mellan medfinansieringsersättningen som kommunen får ta ut av exploatör och det medfinansieringsbidrag som kommunen lämnar avser kommunen att bokföra medfinansieringsbidraget som en exploateringsstillgång. Eftersom staten under sommaren 2018 godkände avtalet med Sverigeförhandlingen har denna bokning genomförts till delårsbokslutet 2018.

Kommunen fortsätter att planera för att möta behovet av nya bostäder de närmaste tio åren i takt med att Stockholms läns befolkning växer. Nedanstående diagram visar bostadsbyggandsprognos under 2018-2030. Stor del av bostadsbyggandet kommer att ske i centrala delen av Åkersberga tätort och västerut, genom bland annat utveckling av Kanalstaden och Näshalvön. Bostadsbyggandsprognosen 2018-2021 innebär i genomsnitt knappt 500 bostäder per år i Österaker. Under perioden 2022-2030 fortsätter bostadsbyggandet att öka och uppskattas till omkring 600 nya bostäder om året.

2.4 Demografiska förändringar

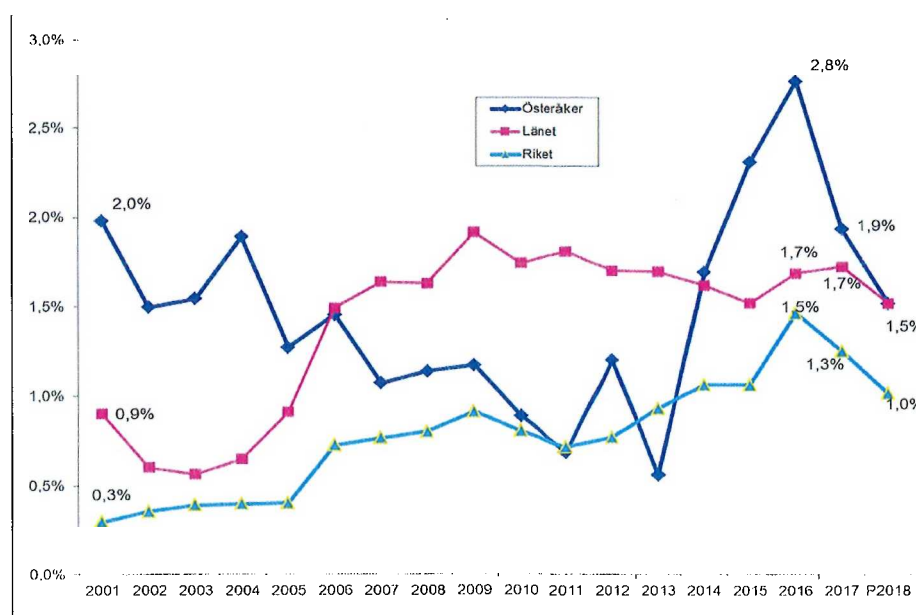
Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av de kommunala tjänsterna. Invånarantalet påverkar även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet. Det är också av betydelse hur fördelningen och utvecklingen är mellan olika åldersgrupper. Eftersom delar av utjämningsystemet finansieras inom kommunkollektivet är det av betydelse hur befolkningsförändringarna blir på riksnivå.

Befolkningsutvecklingen är beroende av byggande av nya bostäder. I åldersgrupperna upp till 18 år har kommunen en högre andel personer än både riket och länet i genomsnitt. I åldersgrupperna från 65 år och uppåt har däremot kommunen lägre andel personer än rikssnittet men högre än snittet i Stockholms län. Enligt befolkningsprognosen ökar dock de äldre kontinuerligt de kommande åren, såväl nominellt som andelsmässigt.

Enligt kommunens befolkningsprognos 2018 kommer befolkningen i Österåkers kommun att öka med ca 4 500 personer under 2018-2021, dvs. med drygt 1 100 personer per år. Andelen 20-64 åringar beräknas öka från 55,1% till 55,5% under 2017-2021. I följande sammanställning redovisas den befolkningsutveckling som bedöms bli aktuell under de närmaste åren.

Kommunens befolkningsstillväxt har varit högre än rikets snitt men lägre än länets snitt. Undantaget var år 2011 och 2013 då kommunens befolknings-tillväxt var i ungefär samma takt som riket. Under 2014 - 2017 var kommunens befolkningsstillväxt högre än både rikets- och länets snitt. För år 2017 blev kommunens befolkningsstillväxt 1,9 % vilken var högre än både rikets (1,3 %) och länets (1,7 %) snitt.

Enligt de senaste uppgifterna från SCB kommer antal invånare i Österåker för år 2018 utvecklas lägre än kommunens befolkningsprognos för 2018. I beräkningen av skatteintäkterna för perioden 2019-2021 har hänsyn tagits till de senaste uppgifterna från SCB. Antal invånare i Österåker per 2018-08-31 är 44 597 dvs. en ökning med 467 jämfört med 2017-12-31. Ökningen per december 2018 kommer att bli ca 1,5 % jämfört med 2017. Detta är högre än riket och ungefär samma nivå på länet. Följande diagram visar kommunens befolkningsförändring under 2001- prognos 2018 i förhållande till både Länet och Riket

ohb m

Den första januari 2018 uppgick befolkningen till 44 130 personer i kommunen. Under första halvåret ökade befolkningen med knappt 300 personer, vilket motsvarar en befolkningsförändring om 0,7 procent.

Jämfört med Stockholms län som helhet har kommunen en något svagare befolkningsökning under första halvåret. I Stockholms län ökade befolkningen med 0,8 procent, vilket motsvarar 17 500 personer. I länet har elva kommuner befolkningsförändring över 1 procentenhet under första halvåret, Upplands-Bro har den högsta befolkningsförändringen med en ökning om 2,7 procent under första halvåret. Jämfört med riket har Österåkers kommun en starkare befolkningsökning under första halvåret 2018. Befolkningen ökade med 0,5 procent för riket och 0,7 procent i kommunen.

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen i olika åldersgrupper mellan 2 % till 31 % under perioden 2017-2021. Andelen av befolkningen som befinner sig i förvärsarbetande ålder, här definierad som 20-64, kommer att öka med 11 % under motsvande period. Tabellen avser förhållanden den 31 december respektive år.

Text	Ålder	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
Nyfödda	0 år	478	464	481	515	536	558
<i>Förändringar i %</i>			-2,9%	3,7%	7,1%	4,1%	4,1%
Förskolebarn	1-5 år	2 716	2 799	2 864	2 976	3 038	3 124
<i>Förändringar i %</i>			3,1%	2,3%	3,9%	2,1%	2,8%
Skolbarn	6-15 år	6 249	6 405	6 480	6 471	6 544	6 630
<i>Förändringar i %</i>			2,5%	1,2%	-0,1%	1,1%	1,3%
Gymnasium	16-19 år	2 039	2 121	2 233	2 438	2 566	2 664
<i>Förändringar i %</i>			4,0%	5,3%	9,2%	5,3%	3,8%
Förvärsarbetande	20-64 år	23 939	24 314	25 006	25 622	26 341	27 013
<i>Förändringar i %</i>			1,6%	2,8%	2,5%	2,8%	2,6%
Pensionärer							
Yngre	65-79 år	6 336	6 406	6 459	6 513	6 527	6 564
<i>Förändringar i %</i>			1,1%	0,8%	0,8%	0,2%	0,6%
Äldre	80-w år	1 536	1 621	1 737	1 865	1 988	2 117
<i>Förändringar i %</i>			5,5%	7,2%	7,4%	6,6%	6,5%
Hela befolkningen		43 293	44 130	45 260	46 400	47 540	48 670
<i>Förändringar i %</i>			1,9%	2,6%	2,5%	2,5%	2,4%
<i>Förändringar</i>			837	1 130	1 140	1 140	1 130

Befolkningen år 2019 jämfört med år 2018 förändras enligt följande:

Förskolebarn (1-5 år) ökar med 110 barn, grundskolan (6-15 år) minskar med 10 elever, gymnasieskolan (16-19 år) ökar med 200 elever, Äldreomsorg (över 65 år) ökar med 180 personer varav 130 personer över 80 år.

En justering av volymer inom vissa nämnder har gjorts under oktober då antal invånare per augusti månad var lägre än vad som prognostiserats för 2018. Detta påverkar kommunalskatt, utjämningsystemet samt nämndernas volymer och kostnader.

2.5 Nya regler

- **Översyn av ersättning till kommuner för s.k. dold mervärdesskatt
En särskild utredare**

Utredningen för översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt överlämnade den 2 november 2015 sitt slutbetänkande till regeringen. Utredningens uppdrag har varit att se över den ersättning som kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund får för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av eller bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer. Utgångspunkten ska vara att förslag till ändringar i regelverket ska syfta till konkurrensneutralitet vid valet mellan att bedriva verksamhet i kommunal eller privat regi.

Den statliga ersättningen till kommuner och landsting lämnas sedan 1991 som huvudregel med en schablon på 6 procent av kostnaden.

För utbildningsområdet visar utredningens beräkningar enligt nedan:

Förskola	3,8 %
Grundskola	5,8 %
Fritid	4,1 %
Gymnasium	7,3 %

- **Utjämningsystem**

En särskild utredare ska löpande följa upp det nya skatteutjämningsystemet. I utredningen ingår att analysera om det finns strukturella kostnadsskillnader som inte beaktas i utjämningsystemet. I syftet att värna utjämningsystemet har regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté med uppdrag att utvärdera och utreda systemet för kommunalekonomisk utjämnning.

Utredningen har presenterats 1 oktober 2018. Förändringarna kommer att gynna glesbygdens kommuner och landsting på bekostnad av de större tillväxtorterna. En tydlig förändring som utredningen föreslår är större vikt vid socioekonomiska skillnader. Sådana har inte alls beaktats inom exempelvis skolan tidigare, då det inte gått att hitta faktiska kostnadsskillnader mellan kommuner utifrån socioekonomiska förklaringar. Detta innebär att pengar fördelas från kommuner och landsting med stark ekonomi till glesbygd med svag socioekonomi.

Utredaren föreslår följande förändringar i kostnadsutjämnningen:

1- Modellen "Barn och unga med utländsk bakgrund" utgår

2- Lönomodellen tas bort som egen modell men merkostnadsberäkningarna för löner läggs in i respektive verksamhetsmodell

3- Befolkningsförändringsmodellen tas bort som egen modell och dess delkomponenter fördelas till andra delmodeller

4- Eftersläpningseffekter och för minskning av total befolkning inkluderas i den nya delmodellen Verksamhetsövergripande kostnader.

5- Modellen för Bebyggelsestruktur fördelas till två modeller. Kompensationen för Gator och vägar och Räddningstjänst inkluderas i den nya modellen Infrastruktur och Skydd. Kompensationen för Administration, Uppvärmningskostnader och Byggkostnader inkluderas i den nya modellen Verksamhetsövergripande kostnader.

6- En helt ny delmodell införs för Kommunal vuxenutbildning.

Utredaren föreslår att förändringar träder i kraft fr.o.m. jan 2020. För Österåkers del kan bli ca 40 kr per invånare som motsvarar ca 1,7 Mkr jämfört med 2018.

- **Översyn av assistansersättningen och LSS**

Regeringen har utsett en särskild utredare för att se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service (LSS). Syftet med uppdraget är att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling och mer träffsäkra insatser. Regeringens kostnader har fördubblats under 15 år (fr. 14 miljarder år 2000 till 29 miljarder år 2015). År 2017 blev 23,2 miljarder. Uppdraget skulle senast redovisas den 1 oktober 2018. Regeringens tilläggsdirektiv har ändrats men direktiven styrker besparingen. Frågan om habiliteringsersättning ska ingå i uppdraget. Rapporten ska lämnas 15:e december 2018, sannolikt kommer eventuella förändringar att träda i kraft 1-2 år senare. Kommunerna finansierar de första 20 timmarna per vecka. I Österåkers kommun finns ungefär 60 personer inom insatsen "Personlig assistans" enligt S1B. Kommunernas kostnader för personlig assistans har ökat och kan öka ytterligare framöver.

- **Ny kommunal redovisningslag 2019**

Riksdagen har beslutat om en ny kommunal bokförings- och redovisningslag utifrån förslagen i utredningen "En ändamålsenlig kommunal redovisning" (SOU 2016:24). Den nya lagen skiljer sig till vissa delar från utredningens förslag. Den största skillnaden avser pensionsredovisningen, där utredningens förslag om ett införande av fullfonderingsmodellen inte finns med. Avsaknaden av förslag om ny modell för pensionsredovisning innebär att nuvarande princip, den så kallade blandmodellen, initialt kommer att vara kvar även vid införandet av den nya lagen. Regeringen gör bedömningen att man behöver utreda vidare vilka konsekvenser en ändrad redovisningsmodell avseende pensionsförpliktelser får på ekonomin för kommuner och landsting samt hur detta påverkar kravet på god ekonomisk hushållning och balanskrav.

sh d m

Den nya lagen innehåller i ett flertal förändringar jämfört med nuvarande lagstiftning, exempelvis tydligare reglering av innehållet i förvaltningsberättelsen och den sammanställda redovisningen, samt vissa förändringar av värdering av finansiella tillgångar m.m. Särskilda regler ska införas för värdering av finansiella instrument. Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Motiveringen bakom genomförandet av förslaget är att värdering av finansiella instrument ger en mer rättvisande bild av resultat och ställning. Oraliserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravjusteringar. Vid beräkningen av årets resultat eller balanskravjusteringar ska inte heller återföring av oraliserade vinster i värdepapper beaktas. Lagen träder i kraft fr o m 2019.

Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska som huvudregel värderas till verkligt värde. Följande finansiella instrument får inte värderas till verkligt värde:

1. finansiella instrument för vilka ett tillförlitligt verkligt värde inte kan fastställas,
2. finansiella instrument som hålls till förfall,
3. fordringar som härrör från verksamheten och som inte innehas för handelsändamål,
4. aktier i kommunala bolag och andelar i kommunala föreningar, samt
5. skulder som inte ingår som en del i en handelsportfölj.

- **Kompetenssatsning för att främja digital utveckling**

Kommuner och landsting står inför omfattande utmaningar bland annat kopplat till välfärdens långsiktiga finansiering, kompetensförsörjning och ökade krav på offentlig service. Digitalisering och användning av ny teknik för att erbjuda god service samt för att hitta smarta och effektiva arbetssätt är nycklar för att möta dessa utmaningar. SKL och regeringen har kommit överens om att tillsammans främja förändrings- och innovationsledning i kommuner, landsting och regioner. 10 miljoner kronor används för ett kompetenslyft.

- **Utredning av Komvux**

Utredningen har haft till uppdrag att undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen, huvudsakligen när det gäller kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Utredningen har överlämnat sitt slutbetänkande och kommer att gå ut på remiss till huvudmän och andra aktörer. Förslaget fokuserar på att öka flexibilitet och mindre administration. Både för välfärdssektorn och det privata näringslivet är utmaningar runt kompetensförsörjningen enorma. SKL är positiva till att utredningen har sett över och tagit fram förslag för nya urvalsregler. SKL driver ett sänkt krav på medfinansiering, högre ersättningsnivåer för dyrare utbildningar och en ökad långsiktighet i statsbidraget.

an d h

- **Den nya gymnasielagen**

Från och med den 1 juli 2018 finns det en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa vuxna som kom till Sverige som ensamkommande barn och som drabbades av lång handläggningstid hos Migrationsverket. Därför har riksdagen anvisat ytterligare ca 700 miljoner kronor 2018. Ökningarna hänför sig huvudsakligen till utgifter för kommunernas flyktingmottagande, studiemedel och ärendehandläggning hos Migrationsverket och i viss mån i domstol. Medel kan fördelas i första hand via schablonbidrag. Det är viktigt att kunna täcka kostnader för utbildning inom gymnasium som omfattar 32-37 personer i Österåker (Enligt socialförvaltningens rapport fanns 19 ungdomar registrerade i verksamhets-systemet för att de ansökt om ekonomiskt bistånd i form av dagersättning).

Följande ersättningar kan vara aktuella:

A- initial schablonersättning som uppgår till 133 200 kr och avser kostnader för bl.a. mottagnade och praktisk hjälp i samband med bosättning, särskilda introduktionsinsatser i bl.a. skola, Komvux

B- schablonersättning på 750 kr per dygn och person (mellan 18-20 år)

C- faktiska kostnader för vårdkrävande ungdomar (mellan 18-20 år)

D- kostnader för försörjningsstöd om kommunen inte har rätt till schablonbidragen på 750 kr per dygn eller faktiska kostnader. Kommunen får också ersättning för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd med 3 000 kr för de som är under 20 år och 4 000 kr för de som fyllt 20 men inte 65 år.

- **En generell rätt till kommunal avtalssamverkan**

Kommuner ser till följd av samhällsutvecklingen ett stort behov av utökade möjligheter till avtalssamverkan för att möta dagens och framtida utmaningar. En enkel form av avtalssamverkan är ett viktigt verktyg för att säkra tillgång till specialistkompetens som är nödvändig för att upprätthålla hög kvalitet och service inom kommunal verksamhet.

Kommuner och landsting ska få möjlighet att komma överens med andra kommuner eller landsting om att de ska utföra vissa uppgifter åt dem. Det kallas för avtalssamverkan. Tidigare har kommuner och landsting samarbetat genom att bland annat utse en gemensam nämnd. Men det kan vara en tidskrävande process med mycket administration. Ett syfte med den nya lagen är att det ska bli enklare för kommunerna och landstingen att samarbeta. Lagändringarna gäller den 1 juli 2018.

Lagförändringen innehåller bestämmelser i kommunallagen som ger kommuner generella möjligheter till avtalssamverkan och extern delegering. Den nya lagen ska göra det möjligt för en kommun att via samverkansavtal utföra uppgifter åt en annan kommun utan att lokaliseringprincipen hindrar det. Den kommun som genom avtalssamverkan överläter utförande av en uppgift har fortfarande kvar det övergripande ansvaret för den. Enligt lagförändringen ska det även göras möjligt

för en kommun att delegera beslutsrätt till anställda i en annan kommun inom avtal om samverkan (extern delegering).

Vid samverkan måste varje myndighet pröva om avtalet uppfyller LOU:s undantag från upphandlingskyldigheten för offentliga tjänster.

Omfattningen och vilka uppgifter som lämpar sig väl att samverka kring bör analyseras utifrån verksamhetens effektivitet, möjligheten att ha kontroll och överblick över verksamhet som bedrivs i samverkan, men också utifrån kommunens sårbarhet för att samarbeten avslutas.

- **Gröna obligationer**

En grön obligation är en obligation där intäkterna investeras i projekt som är miljövänliga t.ex. i projekt som bidrar till åtgärder för klimatet. Utifrån finansiärernas perspektiv kan det vara en bra idé att genomföra gröna investeringar inom miljöarbete. Många institutionella placerare har omfattande klimat- och miljömål och också placeringsriktlinjer. Kommuner, landsting och regioner arbetar med både direkta eller indirekta klimat- och miljöinvesteringar. De gröna obligationerna är därför bra verktyg i omställningen för att klara olika miljömål.

Kommunsektorn var tidigt ute med att använda dessa instrument. Göteborg, Stockholms läns landsting och Örebro och var bland de första remittenterna i världen att ge ut gröna obligationer och Kommuninvest har fått FN-pris för sitt arbete med gröna obligationer. Användandet har gjort att samarbetet mellan personal på miljö- och finanssidan har ökat och investeringarna kontrolleras så att de verkligen ger lägre miljöpåverkan.

Enligt Kommuninvest är det heller inte ovanligt att lantagarna på marginalen får lägre ränta när de lånar via gröna obligationer än vanliga obligationer, certifikat eller på bank. En utveckling av gröna lån skulle även kunna vara att en institution går in och direkt finansierar en grön investering i en kommun, med samma överenskommelse på avkastning som en grön obligation skulle ge. Kontrollen att investeringen verkligen är grön skulle kunna vara densamma, men mellansteget och kostnaden för att sätta upp ett obligationsprogram skulle kunna undvikas.

- **Behovsstyrd administration**

Behovsstyrd administration är ett "Köp & säljssystem" för att fördela ut kostnader för kommunens overheadfunktioner. Utifrån förvaltningarnas behov och användande ska berörda enheter fördela kostnader genom fördelningsnycklar till förvaltningarna. Fördelningsnycklarna ska tas fram med hänsyn till faktiska kostnader ur ett kundperspektiv. Systemet skapar en viss frihet att påverka sina egna kostnader då det faktiska användandet styr fördelningen.

Syftet med systemet är att kommunens kostnader för administration ska effektiviseras och konkurrensneutraliteten för produktionsstyrelsen beaktas. Det

innebär att respektive förvaltning påverkar och står för kommunens gemensamma kostnader.

Fördelningsnycklarna har uppdaterats inför budget 2019. Kostnader för administration bör sänkas via förnyelse bl.a. digitalisering under 2019-2021. För 2019 har fördelades cirka 90 Mkr inom Kommunstyrelsens kontor i form av behovsstyrd administration (BSA).

- **Regeringen budgetproposition**

I regel lämnar regeringen en budgetproposition under september månad. Vid valår och under förutsättning att regeringsskifte *inte* sker lämnas budgetpropositionen istället i början av oktober. Vid maktskifte ska den nya regeringen presentera budgetpropositionen senast 15:e november. Just nu pågår regeringsbildning och höstens budgetproposition är därmed inte känd. I Österåkers budgetunderlag har hänsyn tagits till vårens proposition. Eventuella extra eller nya satsningar i höstens budgetproposition ingår följaktligen inte i Österåkers kommuns budget för 2019 och plan 2020-2021.

3. Kommunens ekonomiska förutsättningar för perioden 2019-2021

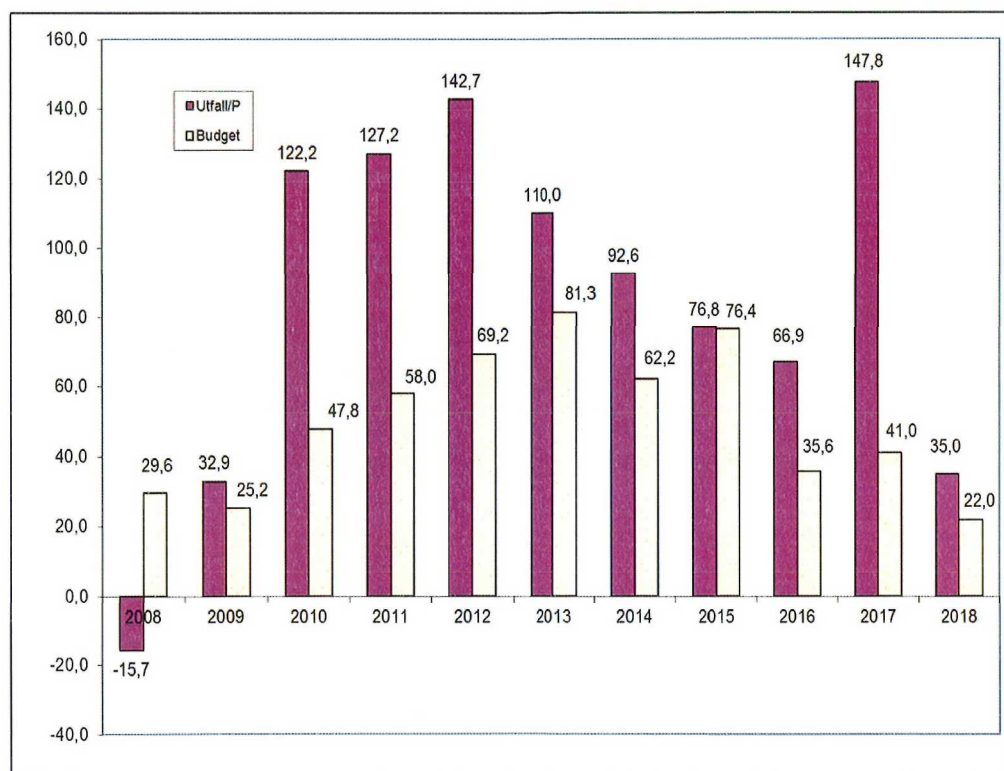
3.1 Ekonomisk utveckling

Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft starka resultat under de senaste åren. Totalt har ca 700 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar 99 % av pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten har förbättrats och uppgått till knappt 63 % vid bokslutet 2017 (exkl. Pensionsskuld före 1998). Kommunens ekonomiska utveckling har under 2011-2016 sett ut enligt nedanstående tabell.

Text	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nettokostnader Mkr	1 632	1 712	1 796	1 902	1 998	2 009
Förändring Mkr	50	81	84	106	96	11
Förändring %	3,0%	4,7%	4,7%	5,6%	4,8%	0,5%
Nettokostnadersandel %	92%	94%	96%	97%	98%	94%
Årets resultat Mkr	142,7	110,0	92,6	76,8	66,9	147,8
Soliditet %	65%	67%	68%	65%	61%	63%
Nettokostnader/inv.	40 522	42 285	43 612	45 149	46 157	45 525
Förändring %	1,8%	4,4%	3,1%	3,5%	2,2%	-1,4%

Resultatet över en 6-ars period (2012-2017) har genomsnittligt uppgått till knappt 6 %. Det ackumulerade resultatet för perioden var ca 637 Mkr, varav ca 340 Mkr reserverat för pensionsskulden och ca. 180 Mkr inom resultatutjämningsreserv. Kommunens finansiella mål har uppfyllts under perioden.

Budget för 2018 har upprättats inför en konjunkturell balans och tillväxten i sysselsättning har varit lite starkare än normalt. Skattesatsen har sänkts med 40 öre för 2018 jämfört med år 2017 och resultatbudgeten uppgår till 22 Mkr. I budget 2018 ingår medel för indexuppräknings, volymförändringar och en del extra satsningar inom olika verksamhetsområden. Bokslutsprognosen för 2018 visar på ett överskott om 35 Mkr dvs. 13 Mkr jämfört med budgeten.

Årets budget och resultat 2008-2017 och prognos 2018, mkr

Budget 2019 har byggts på att kommunens intäkter överstiger kostnaderna och resultatet uppgår till + 12,6 Mkr dvs. en budget i balans med en god marginal.

3.2 Skattesats

År 2018 sänktes skattesatsen med 40 öre jämfört med året innan. Österåkers kommun ligger på andra plats bland de 26 kommunerna i Stockholms län. För år 2019 sänks kommunens utdebitering ytterligare med 25 öre vilken innebär 17,10 per skattekrone.

Skattekraften (antal skattekrone per invånare) i förhållande till Riket har ökat med ca 0,3 % jämfört med året innan och är drygt 113,3 %. Enligt skatteverkets preliminära uppgifter för år 2017 har kommunens skattekraft ökat med cirka 3,4 %, länet med cirka 3,0 % samt riket med drygt 3,1 %.

Handwritten signature or initials in blue ink.

3.3 Skatteintäkter och statsbidrag

Utveckling av kommunalskatt och utjämningsystem inkl. statsbidrag för Österåkers kommun redovisas nedan:

År	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunalskatt	1 855,3	1 888,9	1 914,7	1 972,6	2 052,0	2 146,5
Förändring Mkr	49	34	26	58	79	95
Förändring %	2,6%	1,8%	1,3%	2,9%	3,9%	4,4%
Utjämningsystem, mm	190,3	239,4	220,2	232,4	254,7	260,9
Förändring %	29	49	-19	12	22	6

Till grund för beräkningarna ligger kommunens skatteunderlagsprognos för riket, 2019 års kostnadsutjämnning, skattesatsen för 2019 som uppgår till 17,10 samt kommunens egen befolkningsprognos och andra lokala faktorer.

Kommunsektorns skatteintäkter ökar förhållandevis i god takt under perioden 2016-2019 med hänsyn till förändringar av skattesatsen och nära normal under 2020-2021.

Utjämningsystemet har som huvudsyfte att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandhålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. Utjämningsystemet består i första hand av fyra olika delar: inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, strukturbidrag/avgift och regleringsbidrag/avgift. Översyn av kostnadsutjämnningen pågår och slutbetänkande har lämnats den 1 oktober 2018.

Regleringsposten beräknas som enhetligt belopp per invånare. Förändringar i ansvaret mellan kommunsektorn och staten regleras ekonomiskt vid tillämpning av den kommunala finansieringsprincipen.

Utöver de bidrag som finns med i statsbidragspåsen finns det ett antal andra olika riktade bidrag till kommunerna.

- Ersättning för införandet av maxtaxan inom förskolan
- Kvalitetssäkrande åtgärder
- Riktade statsbidrag till vuxenutbildning
- Integration i skolväsendet
- Elevhälsosatsning
- Utbildning i svenska för invandrare (sfi)
- Förskoleverksamhet (olika delar)
- Skolverksamhet (olika delar)
- Skolbibliotek
- Bidrag till höjda lärarlöner

- Nya medel för höjd personaltäthet i fritidshemmet
- Rätt till Komvux
- Migration och integration
- Inom Kultur och fritid
- Stödet för energieffektivisering
- Inom Miljö och energi
- Riktat statsbidrag för upprustning av utemiljön
- Investeringsstöd till bostäder för äldre

Riktade bidrag för äldreomsorg har beslutat t.o.m. 2018 och eventuell förlängning kan ske vid budgetpropositionen senare under november.

3.4 Prisutveckling och personalomkostnader

Avtal för lärarnas samverkansråd (Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet) är nivåöst och gäller fram till 2021-12-31. Vårdförbundet och fysioterapeuterna (Legitimerade Sjukgymnasters) avtal gäller tom 2019-03-31 och är nivåöst.

SACO- förbundets tillsvidareavtal är nivåöst. Allmän kommunal verksamhets (AKV: Vision, SSR och Ledarna) avtal löper t.o.m. 2020-03-31. Avtalet för Kommunal gäller tom 2019-04-30.

I takt med att konjunkturläget förbättras och arbetslösheten är ungefär 6 % under åren 2019-2021 som innebär att löneökningstakten förväntas vara relativt måttlig och prognosen för timlöneutvecklingen 2019 till cirka 3,0 procent.

Indexuppräknings för övriga kostnader beräknas med knappt 2 %. Taxor/avgifter förutom maxtaxan och försäljning av tjänster beräknas med 2 % respektive 2,2 %. Utveckling av KPI kommer att bli drygt 2% för år 2019.

Personalomkostnader ska täcka kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension. Personalomkostnader kommer att vara 0,2 % högre än år 2018 dvs. 39,2 % för de flesta anställda. Höjningen beror på ökade kostnader för avtalspensioner. Det är främst kostnaden för den förmånsbestämda pensionen som ökar. (se avsnitt 3.5 pensionskostnader). För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år kommer att vara oförändrade dvs. 22 %

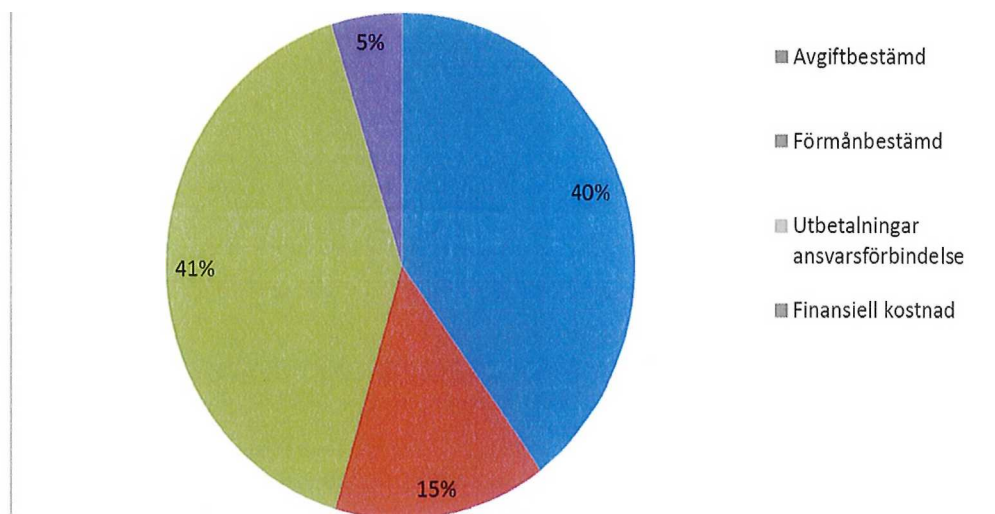
3.5 Pensionskostnader

Kommunens totala pensionskostnader består i stort sett av pensionsutbetalningar för pensionärer, individuell del för nuvarande anställda samt avsättningar för förmånsbestämd pension. Särskild löneskatt på 24,26% inkluderas i alla delarna.

Pensionskostnaderna kommer att öka de närmaste åren. SKI har beräknat ett PO-pålägg motsvarande 7,7 % för att täcka kostnaderna för aktuella anställda. Pensionskostnader består av kollektivavtalet (KAP-kl) av en avgiftsbestämd del om 4,5 % av lönesumman och en förmånsbestämd del. Den förmånsbestämda pensionen utgår på de inkomstdelar som ligger utöver 7,5 inkomstbasbelopp (39

060 kr/mån år 2018) och garanterar en pensionsinkomst av 55 procent i förhållande till slutlig pensionsgrundande inkomst vid full tjänstgöringstid. Resterande del av pensionskostnaderna dvs. kostnader med avseende före 1997-12-31 finansieras av en s.k. regleringspost för pensionskostnader. För år 2019 har 50 Mkr avsatts för denna regleringspost. Ansvarsförbindelsen som är intjänade före 1998 är vid bokslutet 2017 ca 700 Mkr inkl. löneskatt.

Österåkers kommun har reserverat medel motsvarande hela pensionsskulden före jan 1998 i form av ansvarsförbindelsen under eget kapital i balansräkning för att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt. Enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel har medel på 130 Mkr placerats och marknadsvärde är ca 180 Mkr vid september månad 2018. Kommunen har också placerat 400 Mkr i form av överlikviditet och marknadsvärde är ca 430 mkr vid september månad 2018.

Pensionskostnader (gamla utbetalningar) för perioden 2019-2021 uppskattas till drygt 42 Mkr årligen. Enligt kommunens finansiella mål kan 50 % av dessa kostnader, som motsvarar 21 Mkr, fr.o.m. 2019 att finansieras av de reserverade medlen. Detta kommer att beaktas i balanskravet. I budgetförslaget för 2019 och plan 2020-21 har hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

Pensionskostnader kan fördelas på fyra olika delar, avgiftbestämd och förmånbestämd (över 7,5 IBB), gamla utbetalningar avseende före 1998 samt finansiella kostnader för pensionsskulden. Som framgår av ovanstående diagram avser ungefär 40 % av kommunens pensionskostnader utbetalningar för ansvarsförbindelse. Andelen av förmånsbestämda delen som avser personer som har inkomstar över 7,5 basbelopp har ökat och är ca 15 % av den totala kostnaden.

gh/pn

3.6 Pengnivåer

Kundvalnämnderna har framtagit peng för olika verksamheter enligt Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar. Pengen ska gälla för både den egenutförda verksamheten och de externa utövarna. Gymnasiepengen styrs av Länsprislistan. Pengnivåer för olika verksamheter redovisas som bilagor. Peng för olika verksamheter exkl. lokalersättning, höjs enligt nedan:

Förskola 3-5	2,0%	Vård- omsorg	2,0 %
Förskola 1-2	5,0%	Fritidshem	2,0 %
Grundskola F	7,2%	Grundskola 1-5	4,2 %
Grundskolan 6-9	2,8%	Musikskolan	2,0 %

Lokalpengen höjs med 1,5 % för både förskola och skolan.

Gymnasiepeng styrs i stort sett av länsprislistan som beräknas höjas med 1,8 %. Peng inom vuxenutbildning (Komvux) styrs av den gemensamma prislistan inom KCNO och varierar mellan olika kurser och program. Icke pengrelaterade verksamheter räknas upp med 1- 2 % jämfört med innevarande år. I länsyn har tagits till generell löneökning med ca 3,0 % fr.o.m. april 2019 samt extra politiska satsningar för 2019 samt riktade statsbidrag till vissa verksamhetsområden

3.7 Riktade statsbidrag

Antalet riktade statsbidrag har ökat under de tre senaste åren. En del statsbidrag söks och redovisas av huvudman/utförare (för kommunens del blir ofta Produktionsstyrelsen) och en del söks och redovisas respektive nämnd (bl.a. kundvalnämnd) och kommunstyrelsen. I nämndernas ramar ingår riktade statsbidrag och motsvarande kostnader. Förvaltningar i kommunen och övriga huvudmän kan söka även under 2019. Totalt beräknas att kommunen under 2019 får cirka -19 Mkr enligt nedan:

- Kommunstyrelsens kontor 2,2 Mkr
- Skolförvaltning 2,0 Mkr
- Kultur- och fritidsförvaltning 0,3 Mkr
- Socialförvaltning 9,5 Mkr
- Produktionsförvaltning 34,8 Mkr

Dessutom avser ca 57 Mkr för flyktingverksamhet enligt SN:s budgetförslag. I resultatbudget (centralt) ingår också ca 10 Mkr för välfärdspengar. För övrigt kan vissa andra riktade bidrag förekomma t.ex. extratjänster på 1,8 Mkr och studiestartsstödet drygt 1 Mkr (via KCNO, ej direkt till kommunen).

OH

3.8 Maxtaxan inom barnomsorg

Hushållet betalar en avgift för att ha sina barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Hur mycket hushållet maximalt ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Det betyder att ju mer hushållet tjänar desto högre kan avgiften bli, men bara upp till en viss inkomst. Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. Avgiftsnivåerna för 2019 kommer att publiceras av skolverket den 1 december 2018 enligt förordningen som träder i kraft 1 oktober 2018.

4. Verksamhetsnetto kostnader och ramar

4.1 Verksamhetens nettokostnader

Det liggande budgetförslaget bygger på att intäkter överstiger kostnader under perioden 2019-2021. Det budgeterade resultatet för år 2019 uppgår till 12 600 tkr. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnaden är beräknad till 2 531 600 tkr och intäkter till 365 450 tkr.

Verksamhetens nettokostnader omfattar, förutom nämndernas verksamheter, även kostnader för pensioner, statsbidrag för maxtaxan, kompensation för prisutveckling för vissa år samt avskrivningar. I resultatbudgeten har det även avsatts 22 Mkr för oförutsedd verksamhet och drygt 2 Mkr för lokaler som en central post. Medel för "oförutsedd verksamhet" ska i princip kunna finansiera t.ex. volymförändring som inte har varit känd under budgetprocessen eller för lägre skatteintäkter än vad som har beräknats i resultatbudgeten.

I budget 2019 ingår också 10 Mkr för realiserade vinster för markförsäljning och redovisas som en central post i resultatbudgeten. Detta avser i första hand tre olika aktuella objekt. När avyttring sker av mark ska det bokförda värdet för den sålda tillgången regleras. Det innebär att samtliga kostnader och intäkter som är bokförda på balanskontot och tillhör projektet bokas bort och redovisas i resultatet. Realiserade vinster/förluster ska redovisas centralt i kommunens resultatbudget/resultaträkning.

Verksamhetens nettokostnad för år 2019 har budgeterats till cirka 2 208 Mkr, dvs. drygt 90 Mkr högre än budget för 2018.

4.2 Driftbudget

Nämndernas budget 2019 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut dvs. att priset kopplas till prestation. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2019 och plan 2020-21. Beräkningen av budget 2019 har byggts på budget 2018, volymförändringar med hänsyn till bl.a. kommunens befolkningsprognos, indexuppräknings, bokslutsprognosen för 2018 samt vissa andra kända faktorer.

Nämndernas totala volymökningar har beräknats till ca 34 Mkr. Volymökningarna avser vård- och omsorg (11 Mkr), grundskola (3 Mkr), förskola (9 Mkr) och Gymnasieverksamhet (11 Mkr). I pedagogisk omsorg, fritidshem, samhällsbetalda resor och försörjningsstöd har volymminskningar beaktats.

I resultatbudget ingår hyreskostnader för vissa lokaler (Multihall, Rackethall, omklädningsrum IP samt idrottshall Husby).

Sammanställnings av nämndernas ramar för 2019

Förslag till bruttokostnads och intäktsramar per nämnd för år 2019 samt totalbelopp för åren 2020-2021 är enligt följande:

Bruttokostnader (tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunfullmäktige	-12 900	-13 800		
Kommunstyrelse	-262 870	-267 500		
Kultur- och fridsnämnden	-87 850	-94 400		
Skolnämnden	-1 187 400	-1 248 200		
Vård- och omsorgsnämnd	-673 750	-695 600		
Byggnadsnämnd	-47 350	-47 000		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-13 700	-13 800		
Socialnämnd	-153 650	-151 300		
SUMMA	-2 437 470	-2 531 600	-2 652 600	-2 761 930

Intäkter	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
			fasta priser	fasta priser
Kommunfullmäktige	630	650		
Kommunstyrelse	97 220	99 000		
Kultur- och frididsnämnd	7 400	7 000		
Skolnämnd	91 700	95 000		
Vård- och omsorgsnämnd	73 500	76 000		
Byggnadsnämnd	14 300	15 600		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	5 200	5 400		
Socialnämnd	65 050	64 300		
Produktionsstyrelsen		2 500		
SUMMA	353 000	365 450	372 500	379 730

af m

4.3 Investeringsbudget

Anslagsbindningen för investeringsbudget är på projektnivå som kan sträcka sig över flera budgetår. Investeringar ska beräknas med ett bestående värde och en livslängd på minst tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Sådan förändring ska fastställas av kommunfullmäktige.

Investeringsbudget för 2019 är beräknad till 135,8 Mkr (utgifter) och 25,8 Mkr (inkomster). Cirka 13 Mkr av inkomster avser statsbidrag (Järnvägsbro Rallarvägen-Planskild korsning) och 10 Mkr avser offentliga platser. Fördelning av investeringsmedel är enligt nedan:

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Utgifter				
Kommunstyrelse	-124 200	-129 300		
Produktionsstyrelse	-4 000	-4 000		
Byggnadsnämnd	-2 500	-2 500		
Summa (utgifter)	-130 700	-135 800	-140 000	-145 000

Inkomster	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunstyrelse	23 200	25 500		
Byggnadsnämnd	300	300		
Summa (inkomster)	23 500	25 800	25 000	25 000

Summa (netto)	-107 200	-110 000	-115 000	-120 000

Handwritten signature or initials in blue ink.

Som framgår av Kommunstyrelsens investeringar på sida 58-59 har drygt 41 Mkr budgeterats för stadsutveckling/Trafikplan och drygt 31 Mkr för attraktiv offentlig plats och skärgård. Produktionsstyrelsens investering på 4 Mkr ska användas av de enheter som har råd att stå för kapitalkostnader pga. gjorda investeringar.

Avskrivningar

De totala avskrivningarna för investeringar uppgår till 45 Mkr 2019. För 2020 respektive 2021 uppgår de till 47 Mkr och 49 Mkr. Storleken på avskrivningarna påverkas av omfattningen av investeringar.

Kapitaltjänstkostnader (ränta och avskrivningar) uppgår till cirka 53,5 Mkr år 2019. Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. Fr.o.m. jan 2017 bokförs avskrivningar och internränta på nämndnivå och motsvarande internränta bokförs som intäkt på en centralpost i resultatbudget. Förändring av kapitalkostnader inom samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen justeras utifrån faktiska kostnader.

Kompetentavskrivningar enligt Radet för Kommunal Redovisning (RKR) har genomförts. Avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångars värde förbrukas. Detta innebär att man måste ta hänsyn till skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång. Enligt nya modellen varierar avskrivningstid beroende på typer av investeringar för olika komponenter för respektive kategori.

5 Finansiella intäkter/kostnader

Finansiella kostnader avser i första hand räntekostnader för pensionskostnader som avsatts på balansräkningen och kostnader för pensionsförvaltaren Söderberg & partners. Finansiella intäkter utgörs av borgensavgift, realiserade vinster för placerade medel samt aktieutdelning från de kommunala bolagen.

De krav som ställs på en borgensavgift är bl.a. att den ska vara marknadsmässig. En för hög borgensavgift innebär en otillåten värdeöverföring från kommunala aktiebolag till kommunen medan en för låg borgensavgift innebär att kommunen gynnar sina kommunala bolag på ett sätt som snedvrider konkurrensen på marknaden. Nivån på borgensavgiften var 0,35 % av beloppet för år 2018 och föreslås oförändrad för nästa år för Armada och 0,10 % lägre dvs. 0,25 % för Roslagsvatten. Hänsyn har tagits till jämförelser med andra kommuner. Detta innebär en avgift med drygt 11 Mkr för år 2019. Fakturering kommer att ske enligt faktiska uppgifter från förra årets årsredovisning.

Riksdagen har beslutat om en ny kommunal bokförings- och redovisningslag utifrån förslagen i utredningen "En ändamålsenlig kommunal redovisning" (SOU 2016:24). Särskilda regler ska införas för värdering av finansiella instrument. Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Realiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravjusteringar. Vid beräkningen av

an p n

årets resultat eller balanskravjusteringar ska inte heller återföring av orealiserade vinster i värdepapper beaktas. Lagen träder i kraft fr o m 2019.

6 Likviditet och finansiering av investeringsbehov

För perioden 2019-2021 planeras nettoinvesteringar på totalt cirka 345 Mkr och det är viktigt att redan i nuläget se vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt. En viss osäkerhet råder gällande när i tiden investeringarna kommer att genomföras liksom omfattningen av investeringarna.

Investeringsvolymen kommer att finansieras med egna medel (dels via avskrivningar och årets resultat och dels via kommunens kassa). Detta innebär att ingen upplåning behövs under perioden 2019-2021.

Placering av medel på 130 Mkr har gjorts enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel. Detta klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för köp – och försäljning. Ca. 46% av medlen placeras inom nominella räntepapper, ca 4% inom real ränteobligationer samt ca 49% inom aktierelaterade instrument. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde på cirka 176,2 Mkr.

Överlikviditet på 300 Mkr har under 2014 placerat med hänsyn till KF:s policy för överlikviditet. Ytterligare 100 tkr har också placerat inför årsredovisning 2017. Cirka 65 % av medlen placeras inom nominella räntepapper och cirka 35 % inom strukturerade instrument med kapitalgaranti.

Marknadsvärdet på tillgångarna per 2018-09-30 är 423,9 Mkr. Detta är ca 4,7 Mkr högre än årsredovisning 2017. Kommunens likvida medel vid årets början för 2018 var ca 142 Mkr. Detta ligger på bankkonto utan räntetäkter med hänsyn till Sveriges reporänta på – 0,50 procent. Det bedöms inte att finnas möjligheter att placera ytterligare i dagsläget. Likviditet ska täcka löpande utbetalningar på både drift och investeringar.

Kommunens likvida medel vid årets början för 2018 var ca 142 Mkr (per september månad 2018 uppgår dessa till ca 136 Mkr). En del markförsäljning och köp av mark är aktuellt under 2019. Likviditeten ska täcka löpande utbetalningar på både drift och investeringar.

7 Avstämning mot finansiella mål

Årets resultat visar att kommunens intäkter överstiger kostnaderna under perioden 2019 – 2021 enligt den föreslagna budgeten. Det första finansiella målet enligt balanskravet, är därmed uppfyllt i liggande budgetförslag.

I finansiella malsättningar ingår att utdebitering ska hållas så låg som möjligt under perioden 2019-2022. Kommunens skattesats för 2019 är 17,10. Kommunens skattesats sänks med 25 öre för 2019. Nu har Österaker den lägsta nivån i landet med nu kända skattesatser. Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,0 % i snitt under mandatperioden. Budgetförslaget för 2019 har byggts på en

kostnadsutveckling om knappt 3 % jämfört med budget 2018 men i snittet för perioden 2019-2021 uppgår denna till cirka 3 %. Kommunen har avsatt 115 Mkr per år (snitt under perioden 2019-2021) för nettoinvesteringar. Minst 50 % av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 % via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel. Mellanskillnaden för 2020-2021 kan hanteras via egna medel.

Kommunen har utvecklat ekonomiska styrprinciper och har mer kontroll över kostnadsutveckling i syfte att säkerställa ambitionen om att en god ekonomisk hushållning upprätthålls. Dessutom har kommunen reserverat medel för en del av pensionsskulden för att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt.

Kommunen har framtagit en policy för förvaltning av pensionsmedel. Medel har också reserverats inom RUR (Resultatutjämningsreserv) som kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för resultatutjämnings-reserv i balansräkning under posten eget kapital. För år 2018 föreslås reservera medel enligt det finansiella målet. I budgetförslaget för 2019 och plan 2020-2021 har hela pensionskostnader beräknats i kommunens driftbudget.

8 Balanskrav

Det lagstadgade balanskravet innebär att årets resultat ska vara minst ett nollresultat fr.o.m. räkenskapsåret 2000. Om bokslutet visar på ett underskott innebär huvudregeln att det ska återställas inom tre år. Kommunens bokslut för år 2008 visade ett underskott om -15,7 Mkr. Detta har återställts vid bokslutet för 2009. Resultatet för 2017 var 147,8 Mkr och bokslutsprognosen för 2018 pekar på ett överskott om ca 39 Mkr (17 Mkr jämfört med budget 2018).

9 Känslighetsanalys

Känsligheten handlar om förändrade parametrar som har använts i budgetarbetet. Kommunens ekonomi påverkas av många faktorer. I tabellen nedan visas exempel på hur några väsentliga faktorer skulle påverka kommunens resultat.

Exempel	Förändring Mkr
Ändrad utdebitering, 1 kr	112
Skatteunderlagsförändring, 1 %	19
Nettokostnadsförändring, 1 %	21
Löne- och prisförändring, 1 %	19
En miljard i statlig satsning på kommunerna	-4,5
Inflation, 1 %	6
100 Mkr byggnadsinvestering (första år)	5,7
10 heltidstjänster	5,8

oh p h

10 KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET

TEXT	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
INTÄKTER/UTJÄMNING				
Skatteintäkter	1 905 700	1 972 600	2 052 000	2 146 500
Utjämningsystem, statsbidrag	120 900	133 550	152 850	156 050
Fastighetsavgift	94 100	98 850	101 850	104 850
Statsbidrag, Mactaxan	14 500	13 900	13 900	13 900
Verksamhetens avgift & bidrag	353 000	365 450	365 450	372 500
Prisutveckling			7 050	7 200
Finansiella intäkter	18 200	17 000	18 000	19 000
Kapitalkostnader	53 470	53 400	53 400	53 400
Rea. vinst (markförsäljning)		10 000		
SUMMA INTÄKTER	2 559 870	2 664 750	2 764 500	2 873 400
KOSTNADER				
Fördelade kostnader	-2 437 470	-2 531 600	-2 558 900	-2 641 200
Räntekostnader	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Avskrivningar	-43 000	-45 000	-47 000	-49 000
Reglering, pension	-47 000	-50 000	-52 000	-55 000
Oförutsett	-8 000	-22 000	-8 000	-5 000
Lokaler	-1 000	-2 150	-26 000	-42 500
Prisutveckling			-59 700	-73 200
SUMMA KOSTNADER	-2 537 870	-2 652 150	-2 753 000	-2 867 300
Marginal	22 000	12 600	11 500	6 100

OK

11 RESULTATBUDGET

Av resultatbudgeten framgår hur den kommunala ekonomin förväntas utvecklas under åren 2018-2021.

TEXT	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhets intäkter	367 500	389 350	386 400	393 630
Varav nämnder	353 000	365 450	372 500	379 730
Verksamhetskostnader	-2 493 470	-2 605 750	-2 704 600	-2 816 930
Varav nämnder	-2 446 470	-2 555 750	-2 652 600	-2 761 930
Nettokostnader	-2 125 970	-2 216 400	-2 318 200	-2 423 300
Varav nämnder	-2 093 470	-2 190 300	-2 280 100	-2 382 200
Avskrivningar	-43 000	-45 000	-47 000	-49 000
Kapitalkostnader	53 470	53 400	53 400	53 400
Verksamhets nettokostnader	-2 115 500	-2 208 000	-2 311 800	-2 418 900
Skatteintäkter, utjämning	2 120 700	2 205 000	2 306 700	2 407 400
Skatteintäkter	1 905 700	1 972 600	2 052 000	2 146 500
Utjämningsystem, statsbidrag	215 000	232 400	254 700	260 900
Finansiella intäkter/kostnader	16 800	15 600	16 600	17 600
Finansiella intäkter	18 200	17 000	18 000	19 000
Finansiella kostnader	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
ÅRETS RESULTAT	22 000	12 600	11 500	6 100

ghp

12 FINANSIERINGSANALYS

Finansieringsbudget visar hur kommunens kassaflöde utvecklas.

Finansieringsanalys	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHET					
Årets resultat	147 813	22 000	12 600	11 500	6 100
Justering för av- nedskrivningar	41 370	43 000	45 000	47 000	49 000
Ökning av pensionsavsättningar	19 455	7 280	21 150	27 900	34 100
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	208 716	72 280	78 750	86 400	89 200
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-83 076				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	19 348				
Ökning/minskning exploatering	-74 835				
Medel från den löpande verksamhet	70 153	72 280	78 750	86 400	89 200
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiala anläggningstillgångar	-111 038	-130 700	-135 800	-140 000	-145 000
Förvärv av immateriala anläggningstillgångar	-1 185				
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-45 350				
Investeringsbidrag		23 500	25 800	25 000	25 000
Medel från investeringsverksamheten	-157 573	-107 200	-110 000	-115 000	-120 000
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	4 176				
Ökning långfristiga fordringar	-9 261				
Medel från finansieringsverksamhet	-5 085	0	0	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-92 505	-34 920	-31 250	-28 600	-30 800
Likvida medel via årets början	234 207	141 703	106 783	75 533	46 932
Likvida medel vid årets slut	141 703	106 783	75 533	46 932	16 132

Ev. markförsäljning och köp av mark är inte medräknad i ovanstående sammanställning pga. osäkerheten i dagsläget

gh dn

13 BALANSBUDGET

Balansbudgeten ger information om kommunens ekonomiska ställning med den sista december respektive år som utgångspunkt, dvs. vilka tillgångar som finns samt hur dessa är finansierade.

Text	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tillgångar				
Anläggningstillgångar	965 950	1 090 210	1 158 210	1 229 210
Omsättningstillgångar	981 300	1 114 990	1 134 990	1 115 990
Summa tillgångar	1 947 250	2 205 200	2 293 200	2 345 200
Eget kapital, Avsättnin. Skulder				
Eget kapital	1 280 640	1 313 060	1 324 560	1 330 660
Avsättningar	195 660	236 000	263 900	298 000
Skulder				
Långfristiga skulder	85 000	95 000	100 000	105 000
<i>Varav bankskuld</i>	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	385 950	561 140	604 740	611 540
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 947 250	2 205 200	2 293 200	2 345 200
Soliditet % exkl. pensionsåtaga.*	66	60	58	57
Soliditet % inkl. pensionsåtaga.*	31	30	30	31

Ansvarsförbindelse (Mkr) **685** **664** **640** **618**
Inkl. Löneskatt

* Soliditeten, eget kapital i relation till tillgångarna, visar kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Redovisning av pensionsskuld har gjorts enligt en blandad modell. Detta innebär att större delen av pensionsskulden per sista december 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Kommunens totala pensionsskuld för år 2019 uppgår till cirka 900 Mkr varav 664 Mkr ligger inom linjen (ej inkl. i balansräkningen). Om den ingår som en skuld i balansräkningen sjunker soliditeten från ca 60 % till ca +30% för 2019.

gh / h

14 Nämndernas uppdrag och budget

14.1 Kommunfullmäktige

Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter. Det finns 9 olika partier under mandatperioden 2018-2022. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen t ex mål och riktlinjer för verksamheten, budget och plan, kommunalskatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter/ersättare samt revisorer, ekonomiska förmaner till förtroendevalda, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet.

Revisorerna har enligt kommunallagens lydelse och på uppdrag av Kommunfullmäktige att i den omfattning som följer av god revisionsred granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

Överförmyndaren har tillsyn över att ställföreträdarna (gode män/förvaltare) använder huvudmannens medel till dennes nytta och att tillgångarna placeras tryggt. Valnämnden förbereder inför EU-parlamentsval som kommer att ske 26:e maj 2019.

Budget 2019	Brutto 2 019	Intäkter 2 019
KF, exkl. revision	-11 900	620
Revision	-1 900	30
Summa KF	-13 800	650

Förändringar

Kommunfullmäktiges bruttoram ökar med 750 tkr avseende överförmyndare och 150 tkr för indexuppräknning. Intäktsidan visar inte på någon förändring jämfört med 2018.

Kommunalt partistöd (utbetalning, redovisning och granskningsrapport)

En mottagare av partistöd ska arligen lämna en skriftlig redovisning till Kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i Kl. 4 kap. 29-32 §§. Till redovisningen ska fogas en granskningsrapport. Redovisningen och granskningsrapporten ska enligt Kl. 2 kap. 11 §, andra stycket, ges in till Kommunfullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Partistöd för 2019 utbetalas i januari 2019 till de 9 partier som genom Val 2018 erhållit mandat i Kommunfullmäktige och i övrigt i enlighet med antagna regler för lokalt partistöd och ”Bestämmelser avseende arvoden och ersättningar till Österakers kommuns förtroendevalda samt stöd till politiska partier”.

ok ph

14.2 Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsområden omfattar kultur-, förenings-, idrotts-, och fritidsverksamhet. Nämndens uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, följa upp mål och kvalitet inom nämndens olika verksamhetsområden. Kultur- och fritidsnämnden gör en del beställningar av verksamhet som inte är lagstiftad t.ex. fritidsgårdar, sport och friluftsverksamhet. Nämnden beslutar bl.a. om bidrag till ungdomsföreningar och studieförbund samt har arrangörsansvar för kommunens viktiga kulturevenemang. Musikskoleverksamhet drivs för närvarande av fyra upphandlade utförare. Nämndens resultatmål:

- Kommunens invånare och besökare ska inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde uppleva att de får ett trevligt bemötande samt att anläggningarna är säkra hela och rena.
- Nämnden ska inte redovisa någon negativ budgetavvikelse.
- Nämnden ska verka för att de anläggningar som byggs fungerar för såväl skolans som fritidens behov.
- Äldre och personer med funktionsnedsättning ska uppleva att tillgängligheten till kommunens kultur och fritidsanläggningar ökat.
- Andelen unga som alltid känner sig trygga inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde ska öka.
- Stimulera till att verksamheter och föreningar inom nämndens område bedriver aktiviteter med hänsyn till miljön.
- Kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kultur & fritid						
Musikskolan, antal elever	1 399	1 525	1 311	1 350	1 375	1 400
Musikskolan, antal kurser	1 901	1 982	1 900	1 950	2 100	2 150
Program & aktiviteter (Biblioteket)	377	450	450	450	500	550
Bemanande öppettid/år*	475	475	475	475	475	475
Biblioteket, besök	151 000	190 000	190 000	215 000	200 000	200 000
Biblioteket, utlåning	120 500	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Fritidsgårdar öppettid/vecka	134	133	131	131	131	131
Fritidsgårdar, antal besökare	61 000	65 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Simhall, antal besökare	100 812	91 000	100 000	105 000	105 000	105 000
Simskola	11 530	10 600	11 500	11 500	11 500	11 500

* För tre bibliotek (Huvud bibliotek, Ljusterö och Ingmarsö)

Förändringar

Kultur- och fritidsnämndens ram har förstärkts med ca 7 Mkr jämfört med innevarande budget. Medel har avsatts till delar av hyreskostnader för fridrottsanläggning och idrotthall i Skärgårdstad som nämnden ska stå för. Nämnden har vidare fått medel för ytterligare fritidsassistenter mot mellanstadiet, utökade driftsmedel för ishallen, driftsmedel för fridrottsanläggning, Ljusterö IP

samt bidrag till skatemill. Föreningsbidrag har också förstärks med 250 tkr och ska fokuseras på integration, jämställdhet, funktionshindrade och pensionärer. Priskompensation på 1% ges för 2019. Antal elever på musikskolan har minskat vilket innebär att både bruttokostnader och intäkter för musikskolan sänks.

Budget 2018	Brutto -87 850	Intäkter 7 400
Indexuppräknning	-950	150
Engångskaraktär för 2018	600	
Effektivisering	400	50
Lägre kapitalkostnader	100	
Friidrottsanläggning (del av hyra)	-4 725	
Idrottshall på Skärgård (del av hyra)	-1 375	
Musikskolan (volym)	1 400	-600
Ökat föreningsbidrag	-250	
Fritidsfältassistenter mot mellanstadiet	-700	
Utökad drift för ishallen	-500	
Drift för friidrottsanläggning	-300	
Bidrag till Skatemill	-100	
Ljusterö IP	-100	
Pott för spontanansökningar	-50	
Budget 2019	-94 400	7 000

Friidrottsanläggning kommer att invigas i början av 2019 och hyreskostnader fördelas mellan kultur- och fritidsnämnden och Skolnämnden. Verksamheten ska drivas på ett effektivt sätt. I dagsläget är det osäkert vilken utförare som ska driva verksamhet.

14.2 Skolnämnden

Skolnämndens verksamhetsområden omfattar förskola, skola, pedagogisk omsorg, vuxenutbildning, SFI, fritidshem, ungdomsmottagning samt det kommunala aktivitetsansvaret. Nämndens uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, följa upp mål och resultat samt informera medborgare om nämndens olika verksamhetsområden. Nämnden fattar också beslut om vissa övriga myndighetsbeslut, t.ex. mottagande i särskola och skolpliktsbevakning. Skolnämnden har ansvar att uppdatera lokalförsörjningsplan inom nämndens verksamhetsområden.

Nämndens resultatmål:

- Personal inom skolförvaltningen ska vara professionell och ge ett gott bemötande i kontakt med allmänheten.
- Ingen budgetavvikelse, ekonomi i balans.
- Hög kvalitetsnivå och goda resultat inom förskola och skola.
- Personal inom förskola och skola har god kompetens kring barn och elever med funktionsnedsättning.

- Tryggheten i förskolan och skolan ska öka.
- Verksamheten ska bedrivas på ett miljömässigt hållbart sätt.
- Skolförvaltningen ska delta i planering av utbyggnad av förskolor och skolor.

Kommunen har prioriterat extra satsningar inom förskole- och skolverksamhet de åtta senaste åren och gör så även för år 2019. Utvärdering och bättre uppföljning är en stor utmaning för både Kommunstyrelsen och Skolnämnden, samt att utveckla resultatstyrning inom olika verksamhetsområden.

Budget för politiska satsningar 2019 har förstärkts ytterligare jämfört med budget 2018. Inom förskola och skola prioriteras insatser för förskollärare och lärare, kompetenshöjande insatser kring tillgänglig lärmiljö och särskilt stöd, mindre grupper i förskola och skola och ökad måluppfyllelse i skolan. I huvudsakligen sker finansiering inom peng. Sökbara medel i budget 2019 omfattar projektet ”jord till bord” och förstelärare i förskolan.

Skolförvaltningen har föreslagit att inrätta förstelärartjänster i förskolan i stället för nuvarande bonussystemet. Projekter omfattar om 15 förstelärartjänster med ett tillägg på 5 000 kr per månad och person. Detta ska utvärderas efter två år. I uppdraget ingår:

- Säkra kvaliteten och se till att verksamheten vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- Arbeta med utveckling och leda det pedagogiska arbetet på förskolan.
- God förbild och handledning av kollegor.

Förväntade effekter:

- Ökade möjligheter att rekrytera nya förskollärare och behålla befintliga (ger förhoppningsvis effekt för att nå målet att öka andelen förskollärare).
- Höja kvaliteten och kvalitetssäkra kommunens förskolor, både genom uppdraget att implementera adekvat pedagogiskt innehåll och det handledande uppdraget.

Skolnämnden följer upp politiska satsningar i peng och sökbara medel, vilket innebär att samtliga huvudmän ska redovisa hur de ökade resurserna har använts och vilken effekt de politiska satsningarna har haft.

Lärare och förskollärare

Satsningarna i förskolan omfattar höjd peng i kategorin 1 – 2 år i syfte att öka antalet vuxna per barn i verksamheten. I grundskolan omfattar satsningarna i peng mindre gruppstorlekar initial i åk F – 5, stöd till skolans digitalisering i åk 6-9, och fler vuxna i skolan som avlastning av administrativa uppgifter för lärare.

Pedagogcentrum förstärks med resurser för kompetenshöjande insatser för pedagogiskt ledarskap inom förskola och skola och vidareutveckling av

ämnesnätverk för pedagoger i Österåkers kommun samt kompetensutveckling för fritidspersonal.

Särskilt stöd

Satsningar på särskilt stöd görs dels genom en förstärkning av elevhälsan med fler kuratorer och med fler kompetenser inom elevhälsan enligt de behov som framkommer i utredningsuppdrag i budget 2018, dels genom Pedagogcentrums fortsatta arbete med fortbildning kring tillgänglig lärmiljö och funktionsvariationer (t ex NPF, tal- och språk med exempelvis logopedresurs).

Ett projekt för att ta fram en samverkansmodell mellan socialtjänst och skola för att arbeta med elever med problematisk skolfrånvaro pågår under 2018 och 2019 och ska utvärderas inför budget 2020. Finansiering sker genom PRIO- medel från landstinget, varav en tjänst på motsvarande 40 % ligger inom skolförvaltningen.

En utredning gällande utökning av barnomsorg på obekvämt arbetstid i samråd med Produktionsstyrelsen kommer att återrapporteras i Skolnämnden i december 2018.

Lokaler och organisation

En utredning pågår för utveckling av ett campus i närheten av Österåkers gymnasium. I samband med planeringen utreds möjligheten att flytta komvux till mer centrala lokaler och utökning av den kommunala gymnasieskolan.

I lokalplaneringen för förskoleklass/grundskola prioriteras tillgången till skola nära hemmet. Röllingbyskolan som haft åk 4 – 9 kommer för att tillgodose behovet i närområdet och omorganiseras till F – 6. Inom Österskärsskolan som har begränsat utrymme för utbyggnad, pågår utredning för att se över hur närhet för yngre barn kan prioriteras. Inom särskolan utreds möjligheterna till ökad samordning av verksamheten. Inom Margretelundsområdet pågår översyn av hur lokaler och organisation kan utvecklas och samordnas.

Lokalpengen för skolor fördelas för F- 5, årskurs 6-9 samt fritidshem. Lokalkostnader för årskurs 6- 9 har beräknats högre än F- 5. Detta förklaras av att fler ämnen kräver fler klassrum och dyrare lokalutrustning för bl.a. NO ämnen. Pengen för förskolor per barn ligger på samma nivå oavsett ålder. Lokalpengen för förskola, skolan och fritidshem höjs med 1,5 % för 2019 jämfört med budget 2018.

Enligt nuvarande bedömning finns behov av 14-15 nya förskolor och 3-4 grundskolor samt 270 gymnasieplatser fram till 2028. Skolförvaltningens aktuella lokalförsörjningsplan bifogas i budgetmaterialet. Uppdatering av plan för utbyggnad inom förskola och skola pågår i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen med hänsyn till kommunens befolkningsprognos.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Barnomsorg						
Pedagogisk omsorg, barn	165	178	159	168	168	168
Förskola 1-5 år, barn	2 322	2 347	2 370	2 475	2 550	2 625
Fritidshem 6-12 år, barn	3 063	3 162	2 960	3 032	3 021	3 058
Fritidshem, särskolan	13	17	15	15	17	17
Skola						
Förskoleklasser, elever	613	590	607	610	610	615
Grundskola, elever	5 649	5 659	5 736	5 745	6 800	6 850
Grundsärskola, elever	35	31	28	27	29	29
Modersmål	616	515	520	515	520	520
Gymnasiutbildning						
Gymnasium, elever	1 653	1 668	1 666	1 780	1 875	1 955
Gymnasiesärskoleelever	26	30	35	34	34	33
Modersmål	85	85	102	85	88	91
Vuxenutbildning						
Grundläggande vuxenutbildn.(HS)	31	37	40	37	38	40
Gymnasial vuxenutbildning (HS)	199	160*	180	160	160	160
Särvux	13	18	13	18	18	13
SFI (antal)	202	165	200	165	175	190

* 339 studerande enligt KCNO

Förändringar

För volymökningar ökar nämndens bruttoram. Antal elever i gymnasium och grundskolan och antal barn i förskolan ökar. Antal barn för både pedagogisk omsorg och fritidshem minskar jämfört med budget 2018. Nettovolymökning har beräknats till ca 20 Mkr. Priskompensation ges med ca 22 Mkr.

Politiska satsningar inom förskola och skola omfattar 17,7 Mkr i höjd peng i förskola och skola. Höjning och differentiering av pengarna avser att möjliggöra genomförande av de politiska prioriteringarna. Dessutom har medel för Pedagogcentrum förstärkts ytterligare för att genomföra kompetensutveckling för bl.a. NPI och tal- och språk för all personal samt vid behov stärkt ledarskap för rektorer. Projektet ”Jord till bord” för förskola och skola, permanentas.

Skolnämnden följer upp och utvärderar genomförandet av politiska satsningar som finansierats genom peng eller som riktade bidrag.

Ökning av peng i respektive verksamhet, exklusive lokaler

Förskola 1 – 2 år	5,0 %	Pedagogisk omsorg	2,0%
Förskola 3- 5 ar	2,0 %	Fritidshem	2,0%
Förskoleklass	7,2%	Åk 1-5	4,5 %
Åk 6-9	2,8 %		

Skolnämnden kommer att arbeta fram riktlinjer för cirka max 12 barn i smagrupperna (1-2 aringar).

Riktade statsbidrag för F-3 inkl. fritids har sökts och beviljats med ca 10,4 Mkr för egen regi för läsåret 2018-19. Medel för löneökning för särskilt kvalificerade lärare som finansieras av riktade statsbidrag gäller fr.o.m. med höstterminen 2016, har delvis sökt och beviljats med ca 13,9 Mkr i egen regi för läsåret 2018/19.

Budget 2018	Brutto	Intäkter
	-1 187 400	91 700
Indexuppräkning	-22 000	1 200
Effektivisering/ökat bidrag	800	600
Engångskaraktär för 2018	1650	
Volymökning	-19 250	900
Momskompensation		600
Ingmarsö (skärgårdsbidrag)	-600	
Fräddrottsanlägg (en del av hyra)	-2 300	
Idrottshall, skärgård (en del av hyra)	-1 400	
Extra satsning oktober	-17 700	
Budget 2019	-1 248 200	95 000

Finansiering av utbildning för nyanlända elever som är asylsökande sker via statsbidrag. Utbildning för elever som erhållit permanent uppehållstillstånd (PUT) finansieras genom omfördelning av statsbidrag via Socialnämnden. Antalet elever för olika kategorier bl.a. dem som omfattas av den nya gymnasielagen, ska kvalitetssäkras och beaktas i budget 2019.

Kommundirektören har fått i uppdrag att bilda en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för att se över driften av språkintruktionsprogram inom Österåkers gymnasium med hänsyn till de resultat som uppnåtts bland de elever som deltagit i programmet sedan 2015. Arbetsgruppen ska bestå av representanter från skolförvaltning, produktionsförvaltning samt budget- och kvalitetsenheten. Arbetsgruppen ska se över alternativa lösningar med hänsyn till ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering”.

14.3 Vård- och omsorgsnämnden

Nämndens verksamhetsområde omfattar äldreomsorg och omsorg om människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Äldreomsorgen omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår. Omsorgen enligt LSS omfattar bostad med särskild service för barn och ungdomar samt bostad med särskild service och daglig verksamhet för vuxna. Övriga insatser som ingår är personlig assistans, ledsagning, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Verksamheten omfattar dessutom omsorgen om personer med psykisk funktionsnedsättning och personligt ombud.

Nämndens resultatmål:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka.
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans.
- Antal barn med problematisk skolfrånvaro ska minska.
- Andel omsorgstagare som är nöjda ska öka.
- Personer som är utsatta för våld i nära relationer, ska erbjudas stöd och hjälp.
- Verksamheten ska drivas på ett för miljön hållbart sätt.
- Tillgång till bostäder för att täcka behovet inom nämndens målgrupper.

Antalet äldre ökar de kommande åren vilket medför ett ökat behov av omsorg. Åldersgruppen 80 år och äldre ökar i betydligt större omfattning jämfört med tidigare år, då det var åldersgrupper 65-79 som stod för den största ökningen. Inom äldreomsorgen har all volymtillväxt planerats till särskilt boende. I budget 2019 väntas antalet permanenta platser i särskilt boende uppgå till 260 platser varav 92 externa. Antalet utförda hemtjänsttimmar beräknas uppgå till 250 000 timmar under 2019, dvs. samma nivå som prognos 2018. Med hänsyn till bokslutsprognosen 2018 inom LSS (överskott) och särskild boende (underskott) bör man budgetera för flera platser för särskilt boende än 260 som har föreslagits av Vård- och omsorgsnämndens budget.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Äldreomsorg						
Särskilt boende, årsplatser	233	252	260	260	265	272
Snittkostnad dygn	1 878	1 916	1 916	1 954	1 916	1 916
Korttidsplatser, årsplatser	19	16	12	12	12	13
Snittkostnad dygn	2 142	2 188	2 188	2 232	2 188	2 188
Antal kunder/hemtjänst	592	605	610	616	635	654
Hemtjänst, utförda timmar	247 869	250 000	250 000	250 000	255 000	260 100
Hemtjänst, pris/utförd timme	407	420	420	428	428	428
LSS						
Boende omsorg, årsplatser, vuxna	140	143	143	143	146	149
Boende omsorg, årsplatser, barn	10	10	10	11	11	11
Daglig verksamhet, personer	176	180	175	175	184	188
Korttidsvistelse, antal barn, årsp.	11	11	11	11	11	12
Korttidstillsyn, antal barn	34	34	32	34	35	36
Personlig assistans enligt LSS.	27	31	21	21	25	27
Personlig assistans enligt SFB	58	58	61	62	61	61
Psykiatri						
Antal dygn HVB	8 760	8 706	8 706	8 706	8 880	9 058
Boendestöd, antal timmar	15 455	16 916	15 916	15 916	17 254	17 599
Boendestöd, brukare	131	131	131	144	148	151

Förändring

Volymförändringar innebär att nämndens bruttoram ökar med 13 Mkr varav minst 11,25 Mkr för äldreomsorg avseende år 2019. Indexuppräknings för bruttokostnader och intäkter uppgår till 10,9 respektive cirka 1,5 Mkr.

Inom budget 2019 finns ytterligare medel för trygghetsboende (500 tkr), senior power /äldre +75 (500 tkr), samt fortsatt stöd för anhörigvårdarna (100 tkr). Medel har också avsatts för broddar och kompetenutveckling inom hemtjänst avseende demens

Idag finns sju utförare för att driva hemtjänstverksamhet. Hemtjänstverksamheten på Ljusterö och under natt drivs i egen regi.

Inom äldreomsorg ligger de största behoven i åldersgruppen 80 år och äldre och där har över 30 % av personerna behov av insatser. Det är viktigt att tomplatser som socialförvaltningen betalar för kan beläggas eller att kommunen genom olika åtgärder slipper att ersätta för tomplatser. Att genomföra satsningar inom Vård- och omsorgsnämnden ska inte öka gapet mellan kommunens avvikelse för standardkostnad och den avvikelse som jämförbara kommuner har.

Budget 2018	Brutto -673 750	Intäkter 73 500
Engångskaraktär 2017	750	
Indexuppräkning	-10 900	1 500
Volymökning	-13 000	1 000
<i>Varav äldreomsorg</i>	<i>-11 250</i>	<i>1000</i>
Effektiveringskrav (NHG)	2 000	
Ej tomma platser mm	1000	
LSS-aktiviteter Knoppen	- 400	
Senior power (+75)	-500	
Trygghetsboende	-500	
Övrigt	-300	
Budget 2019	-695 600	76 000

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att kartlägga och genomföra potentiella åtgärder för att höja kvalitet och att förbättra effektivitet inom äldreomsorgen. En del utmaningar har framtagits för att pressa ner kostnader så att gapet mellan kommunens kostnader och övriga jämförbara kommuner elimineras/reduceras.

Regeringen har givit Socialstyrelsen i uppdrag att administrera, fördela medel och löpande följa upp satsningen på en ökad bemanning inom äldreomsorgen under åren 2015-2018. Den totala satsningen är 2 miljarder för 2018. För Österåkers kommun avser det knappt 6 Mkr för 2018. Vård- och omsorgsnämnden har fördelat riktade statsbidrag till fyra olika enheter inom särskilda boende

(Encbacken, Solskiftet, Muskötvägen och Vårdbo) och till utförarna av hemtjänst. Avsikten är att satsningen även kommer att beröra två nya äldreboende (Humana och Attendo Skånsta) under 2018. I dagsläget finns inte något beslut för 2019. Det kan komma en tydlig signal tillsammans med Regeringens budgetproposition som presenteras senare under året.

14.4 Produktionsstyrelsen

Produktionsstyrelsen är en kommunal utförare som i konkurrens med andra leverantörer av välfärdstjänster driver och utvecklar förskola, skola, fritidhem, stöd för personer med funktionsnedsättning samt vård och omsorg om äldre personer. Uppdraget är att leverera den kvalitetsmässigt bästa och kostnadsmässigt mest effektiva verksamheten, i konkurrens med andra utförare. Produktionsstyrelsens bruttokostnader på drygt 900 Mkr exkl. interna poster inom produktionsförvaltningen finansieras i stort sett av kundvalnämnderna (SKN, VON). Resultatenheterna inom PS har avsatt totalt 4,77 % av omsättningen dels för gemensamma kostnader och dels för en verksamhetsfond under 2018. Detta motsvarar ca 43 Mkr.

I ”Styrmodellprinciper för beställar- och utförarorganisationen” som fastställts av Kommunfullmäktige, framgår bl.a.

- Produktionsstyrelsen ska fastställa budget för resultatenheterna
- Produktionsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av verksamheten sker månatligen på enhetsnivå. Uppföljningen ska omfatta prestationer, kvalitet, personal och ekonomi.
- Vid större avvikelser ansvarar Produktionsstyrelsen för att åtgärder vidtas och handlingsplaner upprättas i syfte att komma till rätta med avvikelserna.
- Produktionsstyrelsen sammanställer och rapporterar månatligen till Kommunstyrelsen om verksamhetens utveckling avseende produktion, kvalitet, personal och ekonomi.
- Produktionsstyrelsen ansvarar för hur över- och underskott på de olika enheterna ska hanteras i bokslutet
- Som huvudprincip gäller att alla över/underskott tas med till kommande år. De redovisas som förändring av respektive resultatenhets egna kapital.

Ovanstående principer ska följas vid upprättande av budget och uppföljningar på resultatenhetsnivå. Det ackumulerade resultatet sedan 2008 för produktionsstyrelsen är -42,4 Mkr vid bokslutet 2017 (varav drygt 26 Mkr under de tre senaste åren). I hantering av över- underskott vid bokslutet ska göras enligt huvudprincipen. Nu har budgeten för Produktionsstyrelsen beräknats med 2,5 Mkr för varje år under 2019-2021 för att återhämta en del av ackumulerade underskott under de tre senaste åren. Detta är viktigt ur konkurrensneutralitetsperspektiv.

Investeringsbudget för 2019 beräknas till 4 Mkr dvs. oförändrad jämfört med år 2018. Det handlar i första hand om reinvesteringar för olika verksamhetsområden t.ex. maskiner inom sport- och friluftsanläggningar, solskydd och vitvaror. Ur ett konkurrensperspektiv står respektive verksamhet inom produktionen för kapitalkostnader avseende gjorda investeringar eller reinvesteringar.

14.5 Socialnämnden

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (individ- och familjeomsorg) och vad som sägs i lag om socialnämnd, exklusive omsorg om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Socialnämnden fullgör även kommunens uppgifter vad gäller flykting- och invandrarfrågor för icke yrkesverksamma, uppgifter enligt skuldsaneringslagen, föräldrabalken och uppgifter avseende familjeradgivning och ungdomsmottagning.

Nämndens resultatmål är:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka.
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans.
- Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska.
- Äldre personer med missbruk ska erbjudas stöd till ett värdigt liv.
- Valdsutsatta personer och barn som bevittnat vald i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd.
- Verksamheten ska drivas på ett för miljön hållbart sätt.
- Medverka i samhällsplanering för att belysa sociala aspekter.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Individ- & familjeomsorg						
Försörjningsstöd, antal hushåll	465	530	363	350	380	400
Antal hushåll/mån i snitt	186	200	165	175	190	200
Försörjningsstöd, antal beslut	2 802	3 500	2 600	2 900	3 200	3 400
Varav beviljade	82%	82%	73%	73%	73%	73%
Hem för vård & boende, barn	8,0	9,0	9,0	8,0	9,0	9,0
Familjehem, barn & unga, extern	2,3	1,6	1,6	1,6	2,0	2,0
Familjehem, barn & unga, intern	31,8	32,4	32,4	30,8	33,0	35,0
Hem för vård & boende, vuxna	13,0	13,0	15,0	15,0	16,0	17,0

Priskompensationen inom individ- och familjeomsorg uppgår till 1 650 tkr (bruttokostnader) och 1 250 tkr (intäkter) för år 2019. Effektiviseringskrav på 1 Mkr ingår i Socialnämndens ram. Minskade konsultkostnader och robotisering av ekonomiskt bistånd är exempel på effektiviseringen. Nämndens bruttoram har sänkts för minskade volymer för försörjningsstöd på grund av konjunkturläget.

Budget 2018	Brutto	Intäkter
Varav flyktingverksamhet	-151 650	63 050
Varav flyktingverksamhet	-55 668	55 688
Effektivisering/digitalisering	1 000	
Indexuppräknning	- 1 650	1 250
Försörjningsstöd	1 000	
Budget 2019	-151 300	64 300
Varav flyktingverksamhet	-56 782	56 782

Flyktingverksamhet

Antalet människor som söker asyl i Sverige idag är stabilt och utvecklingen bedöms fortgå under året. Migrationsverkets prognos för 2018 visar att totalt 23 000 personer kommer att söka asyl (år 2017 var det 25 666), varav 1 500 är ensamkommande barn (år 2017 var det 1 336). Nästa år väntas antalet asylsökande öka till 29 000 varav 2 300 är ensamkommande, utifrån att den tillfälliga lagen upphör i mitten av det året. Enligt dagens prognos väntas antalet öppna ärenden som inte har fått beslut minska från 36 700 till 17 100 under 2018 enligt Migrationsverkets senaste prognos.

På regeringens uppdrag tar Migrationsverket fram ett förslag på hur många nyanlända som kommer att omfattas av anvisning till kommun under 2019. Migrationsverkets förslag för Stockholms län är det 2 059 individer. Detta är en preliminär siffra och Länsstyrelsen har gjort en preliminär beräkning som innebär att Österåkers kommun ska ta emot 1.85 % av länsantalet, vilket utgör 86 individer.

Kommunstyrelsen har tagit fram "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering" samt "Åtgärder för integration". I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper med både operativa och strategiska utgångspunkter. Den operativa samverkansgruppen har fått ett särskilt uppdrag att genomföra en processbeskrivning av samtliga delar i hela mottagningsprocessen. Den strategiska samverkansgruppen arbetar med att ta fram olika typer av bostadslösningar. Flyktingverksamheten ska drivas som en resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn. Enligt Kommunstyrelsens beslut (KS§1:28, 2016-01-11) ska man arbeta vidare med integrationsfrågan.

Finansiering av skolverksamhet avseende barn/elever (även SFI) som får PUT/TUT sker i princip via schablonbidrag som betalas ut till socialförvaltningen. Motsvarande kostnader för asylsökande söks av skolförvaltningen från Migrationsverket. Det är viktigt att samordning mellan olika förvaltningar görs så att kommunen inte missar möjliga bidrag som kommunen kan söka.

Budget för flyktingverksamheten 2019 ska upprättas så fort som möjligt utifrån kända faktorer och utifrån socialförvaltningens antagande. Budget ska vara i balans.

En överenskommelse rörande integration har tecknats mellan socialförvaltningen och näringslivs- och utvecklingsenheten enligt KS:s beslut (KS § 3:22, 2017-03-20). Hänsyn ska tas till volym och dess finansiering och långsiktighet och ekonomi i balans ska beaktas. Socialnämnden har godkänt beställningsunderlag avseende integrationsarbete till KS från 2018-01-01 till 2018-12-31 (SN § 1:10, 2018-01-25).

Vid månadsuppföljning per mars 2018 anmodades Socialnämnden att vidta åtgärder så att flyktingverksamhet håller budget i balans enligt "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering (KS § 5:17, 2018-04-25). Socialnämnden i sin tur har beslutat att se över kostnader för ensamkommande och nyanlända samt även om möjligt återsökta uppkomna kostnader från Migrationsverket. Försörjningsstöd ska endast utbetalas vid godkänd närvaro vid SFI, ev. frånvaro ska vara godkänd för att erhålla försörjningsstöd (SN § 4:4, 2018-04-26).

14.6 Byggnadsnämnden

Nämnden hanterar frågor om bygglov, marklov, förhandsbesked, strandskyddsfrågor och fastighetsbildningsfrågor. Byggnadsnämnden ansvarar också för samordning/handläggning av samhällsbetalda resor, lokala trafikföreskrifter och dispenser, utfärdande av parkeringstillstånd för rörelsehindrade, trafiksäkerhetsfrågor samt bostadsanpassningsbidrag till funktionshindrade.

Byggnadsnämndens resultatmål är att:

- Nöjdheten med bygglovverksamhetens service och kvalitet ska öka.
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans.
- Alla skolor som vill ingå i kommunens trafiksäkerhetsprogram ska ges möjlighet till detta.
- I handläggning av bostadsanpassningsåtgärder ska även fortsatt i hög grad motsvara sökandens förväntningar.
- Minst samma antal trafiksäkerhetsåtgärder som budget 2018 (fyra stycken) ska utföras årligen under 2019-21.
- Vid större byggprojekt informera byggherrar om fördelar med miljösmarta val.
- Styra nya bostäder och arbetsplatser till, i huvudsak, kollektivtrafiknära lägen.

För indexuppräknings av bruttokostnader och intäkter beräknas 500 tkr respektive 300 tkr. Budget för samhällsbetalda resor för 2019 är fast på 22,6 Mkr varav 19,6 Mkr avser resor. Nämndens bruttoram höjs med ytterligare 150 tkr för bygglovsenheten. En volymminskning inom samhällsbetalda resor har beräknats med hänsyn till att antal prestationer har minskat enligt bokslutsprognosen för 2018.

Budget 2018	Brutto -47 350	Intäkter 14 300
Volymminskning	1 000	
Indexuppräkning	-500	300
Bygglov	-150	
Parkeringsavgift		1 000
Budget 2019	-47 000	15 600

Osäkerhet finns avseende kostnadsutveckling för samhällsbetalda resor beroende på effekten av ny upphandling som är under pågående beredning. Det nya avtalet kommer sannolikt att gälla från 2019-07-01- 2021-06-30 med option om upp till två år, dvs maximal avtalstid 2023-06-30. Kommunen avser att ingå avtal med den leverantör som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Vid månadsuppföljningar under 2019 kommer både volymer och den ekonomiska effekten av det nya avtalet att följas upp.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Byggnadsnämnden						
Bygglov, inkomna ärenden	1293	1375	1375	1400	1400	1450
Bostadsanpassn. inkomna ärenden	318	330	330	330	330	350
Antal beslut, färdtjänst	518	600	600	600	600	600
Antal beslut, skolskjuts	934	750	750	750	750	750
Inkomna ärenden, trafik	224	150	200	250	250	250
Inkomna ärenden, parkeringstillstånd	188	200	175	200	200	200

Investeringar inom BN

Investeringsmedel avseende trafiksäkerhet och tillgänglighet har överförts från Kommunstyrelsens investeringsbudget till Byggnadsnämnden fr.o.m. år 2013. Kommunen kommer även att söka investeringsstöd från Trafikverket inom detta område. Investeringsbudget för 2018 beräknas till 2,5 Mkr (utgifter) och 0,3 Mkr (inkomster) enligt nedan:

Objekt	Utgifter	Inkomster
• Tillgänglighetsåtgärder	0,7 Mkr	
• Trafiksäkerhetsåtgärder	1,5 Mkr	0,3 Mkr
• Omskytning hastighetsplan	0,3 Mkr	
Summa	2,5 Mkr	0,3 Mkr

oh

14.7 Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Nämnden ansvarar bl.a. för tillsyn och tillståndsgivning inom miljöskydd, livsmedel, hälsoskydd, alkohol/tobak och smittskydd.

Nämndens resultatmål som har framtagits, har baserat på både KI:s inriktningsmål och kommunens miljömål.

- Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn samt avseende serveringstillstånd ska öka.
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans
- Miljön i samtliga skolor ska vara god
- Miljön i samtliga äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska vara god
- Inga ordningsstörningar eller överservering ska ske på eller i anslutning till serveringsställen
- Återvunna massor som används i samband med exploatering ska vara lämpliga och för tänkt ändamål vara tillräckligt rena.

Nämndens miljömål formuleras enligt nedan:

a- Sjöar, vattendrag och kustvatten ska ha en god ekologisk och god kemisk status.

b- Minst 90% av matavfallet från livsmedelsbutiker, restauranger, storkök och verksamheter återvinns genom biologisk behandling till år 2030.

c- Utsläppen av koldioxid, kg per invånare, minskar med 50 % till 2030 jämfört med 2009.

d- Boende och verksamma i kommunen har tillgång till parker och natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet.

e- Kunskapen om förorenade markområden och byggnader ökar så att spridningen av miljöstörande ämnen inte medför risker för människors hälsa eller miljön.

f- Dricksvatten från det kommunala ledningsnätet och från enskilda vattentäkter ska vara fritt från skadliga ämnen.

Volym

Verksamhet	Utfall 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Miljö- och hälsoskyddsnämnden						
Antal ansökn. om enskilt avlopp	149	135	135	135	130	130
Antal ansökn. om serveringstillstånd	32	25	20	25	25	25

För indexuppräkning av bruttokostnader och intäkter ges 300 tkr respektive 100 tkr. Nämndens bruttoram har förstärkts med 450 tkr som avser förstärkning av analyser (kartläggning av vattenkvalitet i sjöar och vattendrag förekomst förorenade vatten 250 tkr) och fortsatt digitaliseringsarbete och utveckling av e-tjänster inom Miljö-hälsoskyddsnämnden (200 tkr).

Budget 2018	Brutto	Intäkter
	-13 700	5 200
Indexuppräkning	-300	100
Ökade avgifter		100
Engångskaraktär för 2018	650	
Kartläggning förekomst förorenade vatten	-250	
Digitaliseringsarbete/e-tjänster	-200	
Budget 2019	-13 800	5 400

14. 8- Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och följer upp kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunens stödfunktioner (personalenhet, ekonomienhet, IT-enhet, upphandlingsenhet, kommunikationsenhet, näringsliv- och utvecklingsenhet, budget och kvalitetsenhet samt kansliet) som finansieras av olika förvaltningar, organiseras under Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ansvarar för näringslivsfrågor och samhällsutvecklingsprocessen. I denna process prioriteras bl.a. bostadsbyggande.

Samhällsbyggnadsförvaltningens ansvarsområde inom Kommunstyrelsen är:

A- Ansvara för anläggande, drift och underhåll av kommunala gator och vägar, gång och cykelvägar, broar och tunnlar, parker och grönytor, belysning och bryggplatser, kommunägda fastigheter samt kommunens trygghets- och säkerhetsarbete.

B- Ansvara för att förse kommunens förvaltningar med kartmaterial och GIS-tjänster till verksamhetssystem och på intranätet samt göra kartorna tillgängliga för kommuninvånarna via kommunens hemsida eller direktleverans. Ansvara för myndighetsutövning i form av nybyggnadskartor samt andra mätningstjänster som utsättningar och lägeskontroller.

C- Ansvara för detaljplanering och för de tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga frågorna i planerings- och genomförandeprocessen samt att upprätta avtal såsom planerings- och exploateringsavtal. Fastighetsfrågor såsom köp och försäljning av fastigheter, markupplåtelse och lantmäteriärenden.

D- I handlägga ärenden rörande trafik samt verka för en tillfredsställande trafikförsörjning.

Kommunstyrelsens resultatmål är att bidra till att KI:s inriktningsmål uppnås och redovisas enligt två följande delar

Kommunstyrelsens resultatmål inom kommunstyrelsens kontor är:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka.
- Stödja politiker i att nå de finansiella målen och en ekonomi i balans.
- Stödja produktionsförvaltningen och skolförvaltningen att optimera resursfördelning i syfte att nå bättre prognossäkerhet och budget i balans.
- Stödja produktionsförvaltningen och vård- och socialförvaltningen att optimera resursfördelning i syfte att nå bättre prognossäkerhet och budget i balans.
- Beredskapsarbetet i Österåker ska hålla en fortsatt hög kvalitet och förmågan hos organisationen att hantera en allvarlig eller extraordinär händelse ska vara säkrad.
- Nämndhandlingar inom Kommunstyrelsen ska hanteras digitalt.
- Antalet arbetstillfällen i kommunen ska öka.

Kommunstyrelsens resultatmål inom samhällsbyggnadsförvaltningen är:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka.
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans.
- God planberedskap för skolverksamhet utifrån behov.
- Erbjudna attraktiva och tillgängliga offentliga miljöer.
- Offentliga miljöer ska upplevas trygga för medborgare att vistas på.

- Miljömål

a- Sjöar, vattendrag och kustvatten ska ha en god ekologisk och god kemisk status.

- b- Boende och verksamma i kommunen har tillgång till parker och natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet.
- c- I tätorten ska gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras i kommunens planering.
- d- Dagvattenhantering ska vara säker och innehållet av föroreningarna i dagvattnet ska fortsätta att minska.

- e- Utbyggnaden i skärgården sker på ett varsamt sätt som tillgängliggör kusten och bevarar natur- och kulturvärden.

- Stark och balanserad tillväxt.
 - a- Bebyggelseutvecklingen ska prioriteras i områden nära kollektivtrafik, VA-områden och service.
 - b- Antalet bostäder i laga kraftvunna detaljplaner uppfyller minst bostadsförsörjningsplanens mål.
 - c- planering av nya områden ska främja ett hållbart byggande.
 - d- God planberedskap för verksamhetsmark utifrån behov.

Kommunen kommer att arbeta aktivare med effektivisering via förnyelse av arbetssätt och organisatoriska förändringar. Detta sker i samband med uppgifter från LEP (långsikt ekonomisk planering som tidigare har framtagits och kommer att uppdateras i början av nästa år). Kommunstyrelsens kontor kommer att arbeta vidare med strategi och långsiktighet under 2019-2021. En annan prioritering är att utveckla arbetet för kommunens måluppfyllelse i förhållande till Kommunfullmäktiges inriktningsmål och dess indikatorer.

I samband med budget 2018 har Kommunstyrelsen fått i uppdrag att arbeta vidare med samhällsbyggnadsförvaltningens plan för markförsäljning, köp av mark samt redovisning av exploateringsverksamhet för att förbättra långsiktigheten ur både ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram riktlinjer för ekonomisk hantering av exploateringsverksamhet inklusive hantering av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar mm i exploateringsbudget och exploateringsredovisning.

Effekten av exploateringsverksamhet både kort och långsiktigt ska tydliggöras och en tabell över markförsäljning och förvärv av mark ska utvecklas. Detta underlättar för att både kvalitetssäkra kommunens likviditetsplan och för att bedöma realiserade poster bland annat i budgetsammanhang.

Volym inom SBF

Verksamhet	Utfall 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Planläggning						
Antal planbesked	4	6	6	6	6	6
Antal antagna planer	3	8	8	11	10	10
Antal lagkraftvunna planer	3	7	7	9	10	10
Väg & trafik						
Hanterade felanälningar inom utsatt servicetid	800	800	800	800	800	800
Antal tillgänglighetsåtgärder	0	2	2	2	2	2
Antal löpmeter ny gång-&cykelväg	4 400	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Kart & mät						
Antal framtagna primärkartor	499	550	550	550	550	550
Antal framtagna nybyggnadskartor	129	120	110	110	110	110
Antal genomförda utställningar	66	60	60	60	60	60
Antal genomförda lägeskontroller	72	60	60	60	60	60

Priskompensationen för bruttokostnader och intäkter inom Kommunstyrelsen uppgår till 2 380 tkr respektive 1 900 tkr för år 2019. Kommunstyrelsens budget för 2019 har förstärkts ytterligare. Förstärkningen avser Samhällsbyggnadsförvaltningen med 4,7 Mkr (varav 2,5 Mkr för Sverigeförhandling och varav 1,5 Mkr för väg & trafik). Ansökningsmedel för föreningar har avsatts med 500 tkr. Extra medel har också avsatts för dels ökade resurser för integration (500 tkr) och dels förstärkning av Ung företagsamhet (100 tkr) samt kvinnojouren/ ungdomsjouren (50 tkr).

Budget 2018	Brutto	Intäkter
Varav samhällsbyggnadsdel	-262 870	97 220
	-116 270	10 260
Indexuppräknig	- 2 380	1 900
Engångskaraktär 2018	1 650	
Bradförvar	620	
BSA	-470	470
Justering		-590
Ansökningsbara för fören.	-500	
Övrigt	-150	
Förstärkning	-500	
Kapitalkostnader SBF	1 800	
Sverigeförhandling SBF	-2 500	
Väg & trafik SBF	-1 500	
Utredning, lokaler SBF	-700	
Budget 2019	-267 500	99 000
Varav samhällsbyggnadsdel	-119 950	10 450

gh/pn

Fördelningsnycklarna avseende "Köp & säljssystemet" har uppdaterats inför budget 2019. Ramen för IT har ökat med 900 tkr (Officelicenser och brandvägg) för 2019. Kostnader för administration bör sänkas via förnyelse bl.a. digitalisering under 2019-2021. I Kommunstyrelsens ramar (båda kostnader och intäkter) ingår cirka 90 Mkr för förkommunstyrelsens kontor i form av BSA (Behov styrd administration).

Investeringar inom Kommunstyrelsen

Investeringsbudget för 2019 är beräknad till 129,3 Mkr (utgifter) och 25,5 Mkr (inkomster). Detta innebär en ökning med cirka 2,8 Mkr för nettoinvestering jämfört med budget 2018. Hänsyn har tagit till förutsättningar för att driva olika objekt i samband med detaljplaner. Fördelning av investeringsmedel på objektnivå redovisas enligt nedan:

Investeringsbudget per objektnivå inom Kommunstyrelsen

Projekt - budget 2019	Utgifter	Inkomster	Netto
Attraktiv offentlig plats & skärgård	-31 400	10 000	-21 400
Bryggor	-300		-300
Hantverksvägen, bollplan enl policyn	-7 500	5 000	-2 500
Järnvägsparken	-11 500	4 500	-7 000
Skånstaparken, Murkelvägen - aktivitetspark och lekplats	-3 000		-3 000
Slussen, vattenreglering o slussportar	-400		-400
Strandängarna Svinninge, LONA	-2 000	500	-1 500
Trygghetsåtgärder - Effektbelysning och gångtunnlar	-1 200		-1 200
Åkers kanal Stadspark (exkl fiskvandringssväg, slussenåtgärder)	-3 000		-3 000
Åtgärder enl. Parkprogram, samt reinvestering	-900		-900
Åtgärder enl. Program för offentlig miljö, samt reinvestering	-400		-400
Åtgärder enl. Trädplan, samt reinvestering	-1 200		-1 200
Stadsutveckling/Trafikplan	-41 440	14 300	-27 140
CPL väg 276-Sockenvägen, pilstugetomten+kringinvest.	-3 000		-3 000
Infartsparkering, kollektivtrafikåtgärder	-1 300		-1 300
Järnvägsbro Rallarvägen - Planskild korsning	-26 000	13 000	-13 000
Margretelundsvägen - Söralidsvägen, dubbla körfält väg 276 e	-8 140		-8 140
Åkersberga station	-3 000	1 300	-1 700
Gator & vägar, reinvestering	-16 260	0	-16 260
Belysning - gator och vägar	-5 210		-5 210
Styrsystem belysning, inkl. utredning	-150		-150
Säbybron	-5 000		-5 000
Underhåll - broar och tunnlar	-3 700		-3 700
Underhåll - gator och vägar	-2 200		-2 200
Beläggningsåtgärder	-8 350	0	-8 350
Beläggningsåtgärder	-8 350		-8 350

Investeringsbudget per objektnivå inom Kommunstyrelsen

Projekt - budget 2018	Utgifter	Inkomster	Netto
Gång och cykelvägar	-10 750	1 000	-9 750
Brännbacken, gc-väg	-500		-500
Cykelåtgärder - GC-nätet	-3000	1 000	-2 000
Margretelundsvägen etp 2 (Gröndalsv-Gårdslötsv)	-1500		-1 500
Margretelundsvägen etp 3 (Gårdslötsv-Flaxenviksv)	-200		-200
Prioriterade huvudstråk, gång och cykel	-500		-500
Svinningevägen GC (Valsättravägen-TRVs GC)	-300		-300
Söralidsvägen, Favoriten	-750		-750
Väg 276 (Kanalrondellen-Svinningerrondellen) GC-väg Runö Ga	-1000		-1 000
Österskärsvägen (Mikaelsvägen-Generalsvägen)	-3 000		-3 000
Trafikåtgärder	-6 600	200	-6 400
Runö backe	-3 000		-3 000
Söralidsvägen etapp 2 (Björkhagsv-Sörav)TS	-750		-750
Vitfåravägen DP Träsättra 1:94 fd bergsättraskolan	-300		-300
Åtgärder vid skolor	-550		-550
Österskärsstation och passage	-2 000	200	-1 800
Digitala kartor	-2 700	0	-2 700
Kultur & Fritid	-6 800	0	-6 800
Badplatser - Reinvestering	-100		-100
Brygga Domarudden	-300		-300
Domarudden fritidsgård, avlopp	-500		-500
Ekbacken	-800		-800
Fornminnesområden, restaurering och informationsarbete	-600		-600
Konst i offentlig miljö	-600		-600
Nyinvesteringar i idrottsanläggningar	-1 000		-1 000
Ridstigar med belysning	-500		-500
Skatepark, cykelpark, ungdomspark	-500		-500
Slussvaktarbostaden	-1 500		-1 500
Tunaborgen	-200		-200
Tingshuset norrö	-200		-200
Miljöåtgärder	-1 000	0	-1 000
Smedbyån	-1 000	0	-1 000
Totalt SBF inom KS	-125 300	25 500	-99 800
IT	-4 000	0	-4 000
Totalt inom KS	-129 300	25 500	-103 800

an pa